

Kolombiya'da Siyasal Şiddet ve Henüz Olgunlaşmayan Barış Süreci

Democratic
Progress
Institute

Kolombiya'da Siyasal Şiddet ve Henüz Olgunlaşmayan Barış Süreci

Democratic
Progress
Institute

Aralık 2013

Demokratik Gelişim Enstitüsü

11 Guilford Street
Londra WC1N 1DH
Birleşik Krallık
tarafından yayınlanmıştır.
www.democraticprogress.org
info@democraticprogress.org
+44 (0)203 206 9939

İngilizce ilk baskı, Mayıs 2013
Türkçe ilk baskı, Aralık 2013

ISBN: 978-1-905592-85-2

© DPI – Demokratik Gelişim Enstitüsü, 2013

DPI – Demokratik Gelişim Enstitüsü İngiltere ve Galler’de kayıtlı bir vakıftır. Vakıf Kayıt No. 1037236. Kayıtlı Şirket No. 2922108.

Bu yayının telif hakları saklıdır, eğitim amacıyla telif ödenmeksizin ya da önceden izin alınmaksızın çoğaltılabilir ancak yeniden satılamaz. Bu durumun dışındaki her tür kopyalama için yayıncılardan yazılı izin alınması gerekmektedir. Bu durumda yayıncılara bir ücret ödenmesi gerekebilir.

Önemli Not: Bu rapor yuvarlak masa toplantısında yapılan konuşmaların özet halini içermektedir. Rapordaki konuşma metinleri yapılan konuşmalarla birebir bir benzerlik içermediği gibi konuşmaların tam çözümü de değildir.

İçindekiler

Önsöz.....	7
Giriş.....	9
Mevcut Hükümet ve Siyasal Tarih.....	14
1886 tarihli Kolombiya Anayasası.....	15
Anayasa Konusunda Siyasal Ayrılıklar.....	17
Anayasal Reformların Özellikleri – Ulusal Cephe (The Frente Nacional - National Front).....	18
Ulusal Cepheye Muhalefet.....	20
1991 Anayasası ve Kolombiya'nın İdaresi.....	21
Çatışma.....	23
Silahlı Çatışmalar.....	24
Çatışmanın Paydaşları.....	25
Kolombiya'nın Barış Süreci.....	30
Barış Sürecinin Ana Gelişmelerinin Tarihsel Dökümü.....	30
Barış Görüşmelerinin Detaylı Tarihi.....	31
1984: Betancur Ateşkesi.....	31
1991: Caracas ve Tlaxcala Barış Görüşmeleri.....	31
1998: Caguán Barış Görüşmeleri.....	32
2002- Mevcut Durum.....	33
Barışa Doğru:.....	34
FARC ve Hükümet.....	35

Barış Görüşmeleri Zaman Çizelgesi (2012-2013):	38
Barış Görüşmelerine Sosyal Katılım	43
Kadın Örgütleri.....	43
Yerli Gruplar.....	44
Yerel Topluluklar	44
Sonuç.....	46
Kaynakça.....	48
Ekler	55
Ek I – Kolombiya Devrimci Silahlı Kuvvetleri (Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia –FARC)	55
FARC'a Genel bir Bakış.....	55
İdeolojisi.....	56
Son Dönem Hedefleri.....	57
FARC Operasyonlarının Gücü ve Kapsamı.....	58
Ek II: DPI Yönetim Kurulu ve Uzmanlar Konseyi	60

Önsöz

Demokratik Gelişim Enstitüsü (DPI), anlaşmazlıklara demokratik çözüm yolları geliştirilmesi amacıyla, farklı kesimlerden düşünce insanlarını biraraya getirerek, fikirlerini, kaygılarını ve önerilerini açıklayıp, paylaşabilecekleri bir ortam yaratmak amacıyla çalışma yürütmektedir. Enstitümüzün bu çalışması, örneklerle ön açma amaçlıdır. Başka bir deyişle, yürüttüğümüz bu çalışmalar, anlaşmazlıkların sürdüğü yerlerde, demokratik bir çözümün sağlanması için, kilit özellikteki sorunlar konusunda, konsensüs (ortak zemin) sağlamaya imkan verecek çoğulcu bir siyasal ortamın geliştirilmesine destek sunma niteliğindedir.

Enstitü olarak, uluslararası alanda barışın teşviki ve demokrasinin inşasına katkı yapmak için, güçlü bir kamusal tartışmanın yürütülmesi gerektiği inanıyoruz. Bu amaçla, yetenek ve deneyimlerimizi paylaşmanın, yanı sıra, çözüm için pratik bir çerçeve oluşturma üzerinde yoğunlaşmaktayız. DPI olarak, bu amaçlar çerçevesinde, barış ve demokratik ilerleme konusunda, yapıcı bir diyalog oluşturulmasına, aynı zamanda barış ve demokrasinin inşası hakkında, yeni platformların kurulmasına, mevcut olanların geliştirilmesine katkı sunmayı hedeflemeyiz. Bu amacın gerçekleşmesi için, farklı toplumsal kesimlerin biraraya gelip, bilgilerini, kaygılarını ve önerilerini katılımcı, samimi bir ortamda karşılıklı tartışmalarla ortaya koymaları, kurumumuz açısından hayati önem taşımaktadır. DPI'nin hedefi demokrasi ve barıştır. Sorunlara çözüm bulunabilmesi için, ortak önceliklerin ve

yaratıcı yaklaşımların tespit edilmesi, bu amacın temelidir. DPI aynı zamanda, projeler aracılığıyla akademisyenler, sivil toplum ve karar verici kesimler arasındaki işbirliğini güçlendirmeyi hedeflemektedir. Çünkü, benzer sorunların yaşandığı ülke örneklerini incelemeye dayalı olarak gerçekleştirilen Karşılaştırmalı Çalışma Gezileri yoluyla bu örneklerde görülen hataların tekrar edilmesini önlemek hedeflenmektedir. Örnek üzerinde tartışmayı, bu amaçla etkili bir yöntem olarak görmekte ve değerlendirmekteyiz. DPI, barış ve demokrasinin inşasında karşılaştırmalı analiz modelini, bu amaçların gerçekleşmesinde merkezi bir metot olarak görmektedir.

Kolombiya'da devam eden ancak tam olgunlaşmamış bu barış sürecinin başarılı olabilmesi için bir dizi temel sorunla yüzleşilmesi gerekmektedir. Bu çalışma, çatışmaya uzun soluklu bir çözüm bulunabilmesi için etkili bir şekilde üzerinde durulması gereken faktörlerin neler olduğunu incelemektedir. Bu çalışmanın editörlüğünü yapan Dr Edel Hughes,¹ ile çalışmamıza araştırma katkısı sunan Roman Drypen'e çok teşekkür ediyoruz.

Demokratik Gelişim Enstitüsü

Aralık 2013

1 Doğu Londra Üniversitesi'nde (University of East London) öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Uluslararası insan hakları hukuku konulu yüksek lisans ve doktora eğitimlerini İrlanda'nın Galway kentinde kurulu bulunan National University of Ireland isimli üniversitede tamamlamıştır. 2006-2011 yılları arasında İrlanda'da kurululu bulunan University of Limerick'in Hukuk fakültesinde öğretim üyesi olarak çalışmıştır. Çok sayıda basılı yayını bulunmaktadır.

Giriş

2012 yılının Aralık ayında *Gallup* isimli bir araştırma şirketi tarafından yapılan anketin sonuçlarına göre, Kolombiyalıların devam eden barış sürecine yaygın bir şekilde destek verdiği görülmüştür.² Anket çalışmasına katılanların % 71'i süreci desteklediklerini ifade ederek devlet başkanı Santos'a bir anlamda bu konuda vekalet vermişlerdir. Ancak sadece % 43 oranında bir kesim sürecin sonunda bir anlaşmanın sağlanacağına inandığını, % 54 oranında bir kesimde 'kötümser' olduğunu ifade etmiştir. Kolombiya'da siyasal şiddetin uzun tarihi göz önüne alındığında bu kötümserlik hissinin bir temeli olduğu görülecektir. Mevcut kaygıların bir diğer sebebi de barış görüşmelerinin çatışmanın hâlâ canlı olduğu bir ortamda gerçekleşiyor olmasından kaynaklıdır. Geçiş dönemi adalet mekanizmaları her ne kadar çeşitlilik arz etseler de, bu modeller genellikle bir çatışmanın sona erdiği ya da otoriter bir rejimin sona ermesinden sonraki dönemde ortaya çıkarlar. Elbette barışın, şiddetin devam etmesi halinde hiçbir şekilde gelişmeyeceğini söylemek istemiyorum ancak Kolombiya barış süreci bir yandan da çatışmanın tarafı olan kesimlerin kendi askeri faaliyetlerini ne kadar güçlendirirlerse pazarlık masasında o kadar etkili olacaklarına dair korkutucu bir mantığa dayanmaktadır. Ancak askeri faaliyetler müzakereleri sonlandırmaya sebep olabilir.³

2 Bkz: 'Popularidad presidente de Colombia baja, se mantiene apoyo a negociación paz' *Reuters*, 19 December 2012 . En son erişim 4 Mart 2013

3 Bkz: Juan Carlos Garzón Vergara 'Colombia's peace process: déjà vu in a polarized country', erişim için <http://www.project-syndicate.org/blog/colombia-s-peace-process--deja-vu-in-a-polarized-country-by-juan-carlos-garz-n-vergara> .En son erişim 2 Mart 2013

Her şeye rağmen, mevcut sürece verilen yüksek oranda destek, 40 yıldan fazladır devam eden çatışmalara müzakerelere dayalı bir çözüm bulunması ihtimaline dair hassas da olsa bir iyimserlik havasının yayılmasını sağlamaktadır. Bu çalışma Kolombiya'da devam eden siyasal şiddetin genel çerçevesini, bunun yanı sıra bu çerçeve içindeki temel aktörleri inceleyerek mevcut barış görüşmeleri sürecine eğilmektedir.

Mevcut barış sürecinin önünde bulunan olanakları göz önüne alırken, 1989 yılında Heinz tarafından Kolombiya'daki iç siyaset üzerine yapılan analizde belirlenen dört faktörün bugün bütünüyle olmasa da önemli bir bölümüyle hâlâ geçerliliğini koruduğunu akılda tutmak gerekir. Heinz ilk olarak Kolombiya'nın açık bir toplum olmasına ve medyanın herhangi bir sansür tehdidinden çekinmemesine rağmen, ortaya çıkan bilgi miktarının olayların bir bütün olarak algılanmasına yetmediğini ifade etmiştir. Verilen bilgilerin sıklıkla kafa karıştırıcı, çelişkili ve siyasi amaçlarla manüpile edici olduğunu, bu sebeple bu tür bilgilerin gazetecilerin gerilla, suç ve uyuşturucu gibi konularda haber yapması için riskli olduğunu ifade etmiştir. İkinci olarak da siyasetçiler, önde gelen işadamları, Katolik kilisesi ve askerlerden oluşan siyasi elit kesimlerin 'dış dünyaya bütünüyle kapalı olduklarını' belirtmiştir. Üçüncü olarak ise Kolombiya demokrasi ile yönetilen bir ülke olmasına rağmen, silahlı kuvvetler ve onun lider kadrosu güvenlikle ilgili konularda çok ciddi ve etkin bir rol oynamaktadır. Ayrıca devam eden gerilla savaşında sivil – asker ilişkilerine büyük bir etkisi vardır. Ülkenin önemli sorunları ve barış süreciyle sadece

sivillerin yer aldığı bir hükümetin ilgilendiği bir tablo tümenden hayalci olacağı için, bu tür süreçlere hükümetin yanı sıra silahlı kuvvetler, sağcı paramiliter gruplar, gerilla örgütleri suç çeteleri ve uyuşturucu ticareti yapan silahlı gruplar gibi şiddet uygulayan kesimler de dahil olacaktırlar. Bu sebeple bazen herhangi bir taciz, kaçırma ve suikast olayından kimin sorumlu olduğunu tespit etmek de güçtür.⁴ Bütün bu tabloya rağmen şu andaki hükümetin bir önceki Álvaro Uribe hükümetine göre insan haklarına daha fazla bağlı olduğunu söylemek mümkündür. Bir önceki dönemin Álvaro Uribe hükümeti, özellikle ordunun gerçekleştirdiği yargısız infazlar, sağcı paramiliter kesimlerin terhis süreci üzerindeki şüphe ve tartışmalar, ülkenin istihbarat servisinin kötüye kullanılması gibi skandallara imza atmıştır.⁵ Santos yönetimi tarafından uygulanan ortaklaştırıcı yönetime dair en önemli işaretlerden bir tanesi 2011 yılında kabul edilen 'Mağdurlar ve Toprakların İadesi Kanunu'dur. Bu kanun ile zorla yerlerinden edilmiş çok sayıda insana milyonlarca dönüm toprağın geri verilmesi, insan hakları ihlallerine maruz kalan ve uluslararası insani hukuk tarafından garanti altına alınan hakları ihlal edilen mağdurlara maddi tazminat verilmesi, bir önceki Uribe yönetimi sırasında Yüksek Mahkeme, sendikacılar, insan hakları savunucuları, gazeteciler ve muhalif siyasetçileri yasadışı yollarla izleyen, ölüm tehditleri yapıp hükümeti eleştirenlere karşı karalama kampanyası yürütme ve paramiliter güçlerle işbirliği yapma gibi suçlara karışan Ulusal İstihbarat Servisinin (National

4 Bkz: Wolfgang S. Heinz 'Guerrillas, Political Violence, and the Peace Process in Colombia' (1989) Vol. 24/3 *Latin American Research Review* 249-258, 250.

5 Bkz: 'World Report 2012: Colombia' *Human Rights Watch*. Erişim için: <http://www.hrw.org/world-report-2012/colombia> . En son erişim 4 Mart 2013

Intelligence Service - DAS) lağvedilmesi amaçlanmıştır. ⁶ Bu çalışma hazırlandığı zaman barış müzakereleri henüz bir ateşkesin ilan edilmediği koşullarda devam etmekteydi. FARC tarafından barış görüşmelerinin başladığı 2012 yılının Kasım ayında ilan edilen tek taraflı ateşkes ise hükümetin bu ateşkes karşılıklı vermemesi sebebiyle sona ermiştir. FARC tarafından ilan edilen ve iki ay süren tek taraflı bu ateşkes hükümetin de ateşkes ilan etmesi şartına bağlıydı ancak bu ihtimal hükümet tarafından karşılıklı ilan edilecek bir ateşkesin isyancıların yeniden silahlanmasına imkan yaratacağı gerekçesiyle reddedilmiştir⁷ Ateşkes ile geçen bu kısa ara dönem, Kolombiya'nın her tarafında yaşanan kaçırma olaylarının yanı sıra, gerillaların petrol ve maden sektörüne karşı gerçekleştirdiği saldırılar ve en önemlisi de FARC savaşçılarının Şubat ayında ülkenin Norte de Santander bölgesindeki Cano Limon-Coveñas petrol boru hattına yaptıkları büyük bir saldırıyla birlikte sona ermiş oldu⁸. Aslında bir paradoks gibi görünse de, şiddetin devam ettiği bir ortamda çatışmanın çözümü için sürdürülen girişimler daha önce rastlanmadık yeni bir şey değildir. Darby'nin de ifade ettiği üzere 'bir barış sürecinin şiddetten çözüme kadar olan seyrini belli bir sırayla ilerleyen bir durum gibi düşünmek ve önceden tahmin etmek çok zordur'⁹.

6 Bkz: 'World Report 2012: Colombia' *Human Rights Watch*. Erişim için: <http://www.hrw.org/world-report-2012/colombia> . En son erişim tarihi: 4 March 2013

7 Bkz: 'Colombia FARC rebels end unilateral ceasefire', 20 January 2013. Erişim için: <http://www.bbc.co.uk/news/world-latin-america-21111854> . En son erişim tarihi 22 Nisan 2013

8 Bkz: 'No military or verbal truce for FARC rebels, Colombia says', 23 February 2013. Erişim için <http://www.reuters.com/article/2013/02/23/colombia-rebels-idUSL1N0BN1MR20130223>. En son erişim tarihi 22 Nisan 2013

9 Bkz: John Darby *The Effects of Violence on Peace Processes* (United States Institute of Peace, 2001) 5.

FARC'ın ateşkesin bitirilmesi kararına rağmen barış görüşmelerinin sürdürülmesi kararı, 9 Nisan 2013 tarihinde Bogota'da düzenlenen ve büyük bir katılımın sağlandığı bir halk gösterisiyle desteklenmiştir. Devlet başkanı Santos bu gösteriyi selamlayarak 'Halkın gerçekleştirdiği bu gösteriyle şiddeti reddettiğini ifade ettiğini, çünkü şiddetin birçok yara açtığını ve çok sayıda acıya sebep olduğunu' ifade etmiştir.¹⁰ Benzer gösteriler aralarında Cali ve Santander gibi şehirlerinde olduğu ülkenin diğer bölgelerinde de düzenlenmiştir. Bu gösterilere adı 'Yurtsever Yürüyüş (Patriotic March)' olan ve sosyal adalet ile barış için çalışma yürüten bir yerel sosyal hareket öncülük etmiştir. Yürüyüşlere köylüler, yerliler ve örgütlü işçi kesimlerini temsil eden kurumların yanı sıra, Bogota belediye başkanı ve Kolombiya Temsilciler Meclisi başkanı da katılmıştır.¹¹ Bu desteğin kendisi Devlet Başkanı Santos'un ifade ettiği çeşitli engellere rağmen Kolombiya halkının barış sürecine, büyük oranda destek vermeye devam ettiğini göstermektedir. Devlet Başkanı Santos, barış sürecine açıktan karşı çıkan eski devlet başkanı Uribe'yi işaret ettiği üstü kapalı konuşmasında 'Barışın düşmanlarına şunu söylemek istiyorum: Süreci zehirleyeceğinize, bizim aslında üzerinde hiç konuşmadığımız, süreç sonrasında hiç kimsenin cezalandırılmayacağı bir barışın yapılacağı gibi yalanlar söyleyeceğinize, biraz basiretli davranın' demiştir.¹² FARC tarafından ateşkesin sona erdirilmesi gibi engellere rağmen müzakereler

10 Bkz: Peter Bolton and Jonathan Watts 'Colombia Peace Marches Draw Thousands' *The Guardian*, 10 April 2013.

11 Bkz: Peter Bolton and Jonathan Watts 'Colombia Peace Marches Draw Thousands' *The Guardian*, 10 April 2013.

12 Bkz: Cited in Helen Murphy 'Colombia's president says enemies poisoning peace process' 8 April 2013. Erişim için: <http://www.reuters.com/article/2013/04/09/us-colombia-rebels-santos-idUSBRE93801D20130409> : En son erişim: 22 Nisan 2013

devam etmektedir. Müzakereler üzerine Nisan ayında yayınlanan haberler toprak reform konusunda bir anlaşmanın sağlanmak üzere olduğunu göstermektedir. Bu konudaki bir diğer destekleyici ifade ise FARC'ın müzakere heyeti başkanlığını yapan İvan Marquez'dne gelmiş, Marquez barış sürecini 'geri dönüşü olmayan bir yol' olarak tarif etmiştir.¹³

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyi'nin düzenli değerlendirme programının bir parçası olarak düzenlenen Küresel Değerlendirme Çalışması çerçevesinde 23 Nisan 2013 tarihinde Kolombiya bir ülke olarak mercek altına alınmış ve bu inceleme sayesinde barış sürecine olan bağlılık dahada gelişmiştir. BM İnsan Hakları Konseyi hazırladığı raporda 'müzakere süreci boyunca uluslararası insan hakları ve insani hukuk standartlarının dikkate alınması ve sivil toplumun sürece katılımının garanti altına alınmasının öneminden' bahsetmiştir.¹⁴

Mevcut Hükümet ve Siyasal Tarih

Kolombiya'nın idari sistemi, devlet başkanının hem devletin hem de hükümetin başı olduğu, demokratik temsile dayalı, çok partili bir cumhuriyet idaresidir. Ülke 7 Ağustos 2010 yılından buyana mevcut devlet başkanı Juan Manuel Santos Calderon tarafından yönetilmektedir.

13 Bkz: 'Colombian rebels, government, restart peace talks in Cuba aimed at ending decades of conflict' *The Washington Post*, 23 April 2013.

14 Bkz: Human Rights Council: Working Group on the Universal Periodic Review, Compilation prepared by the Office of the High Commissioner for Human Rights in accordance with paragraph 5 of the annex to Human Rights Council Resolution 16/21, 'Colombia', 7 February 2013.

Devlet başkanlığı seçimi her dört yılda bir, halk oylaması yoluyla yapılmaktadır. Hükümetin kabine üyeleri seçilmiş devlet başkanı tarafından atanır. Ülkenin bir sonraki devlet başkanlığı seçimi 2014 yılının Mayıs ayında yapılacaktır. Ülkenin yasama organı iki meclisli bir yapıdan oluşmaktadır. Bu yapılardan ilki 102 üyeli Senatodur. Senato üyeleri hak oylamasıyla 4 yıllık bir süreyle görev yapmak üzere seçilirler. İkinci organ ise 166 sandalyeli Temsilciler Meclisidir ki bu organ üyeleride 4 yıllık süreyle görev yapmak üzere halk oylamasıyla seçilirler.

Ülkenin adalet organları ise birbirine aşağı yukarı denk konumda bulunan dört yüksek hukuki organdan oluşmaktadır. Bu organlar: Adalet Yüksek Mahkemesi, Danıştay, Anayasa Mahkemesi ve Adalet Yüksek Konseyidir. Kolombiya'da 7 temel siyasi parti ve çok sayıda irili ufaklı siyasi hareket mevcuttur.

1886 tarihli Kolombiya Anayasası

Hangi görüşe sahip olduğunuza bağlı olarak Kolombiya'nın şimdiye kadar 6 ile 10 arasında anayasaya sahip olduğu ifade edilebilir. Cordeiro tarafından ifade edildiği üzere, 1810 ile 1830 arası dönemde ülkenin farklı yerlerinde birden fazla anayasa uygulanmıştır.¹⁵ Bunlar arasında en önemli olanı 1886 tarihli anayasadır. Bu Anayasa, aradan geçen dönem içinde üzerinde 8 büyük reform çalışması yapılmasına rağmen bir asırdan fazla süreyle

15 Bkz: Jose Luis Cordeiro 'Constitutions Around The World: A View From Latin America' (2008) Institute of Developing Economics Discussion Paper No. 164, pg. 12.

yani 1991 yılına kadar varlığını korumuştur.¹⁶ 1886 yılındaki anayasa 1810 yılından itibaren başlayan bir ideolojik ayrışmanın ve onun sonrasında Liberal Parti ve Muhafazakar Partinin kurulması sürecinin bir sonucu olarak hazırlanmıştır. Ortaya çıkan bu iki siyasi parti sadece Kolombiya'nın siyasi çerçevesine şekil vermemiş, aynı zamanda mevcut çatışmanın ortaya çıkmasına sebep olmuşlardır.

1886 Anayasası¹⁷ sadece ülkede Katolik inancı ve İspanyolca'yı Kolombiya toplumunun temel eksenleri yapmakla kalmamış, savaş sebebiyle zayıflamış olan düzenide yeniden kurmuştur. Anayasa ekonomik açıdan gelişen, siyasi olarak merkezi ama idari olarak ademi merkezi bir ülkenin temellerini atarken, devlet başkanına son derece geniş idari yetkiler vermiştir. Anayasa bir yandan bireylerin hak ve özgürlüklerini kabul ederken pratikte ise tam tersi bir durum yaşanarak bu hak ve özgürlükler sınırlandırılıp marjinal hale getirilmiştir.¹⁸ Öyle ki gerçekte seçmenlerin anayasal süreçler ve dolaylı yollardan dahi olsa yerel yasama organları¹⁹ üzerinde bir etkisi yoktu çünkü belediyeler devlet başkanının iradesini temsil etmekteydi.²⁰

16 Bkz: Jose Luis Cordeiro 'Constitutions Around The World: A View From Latin America' (2008) Institute of Developing Economics Discussion Paper No. 164, pg. 12.

17 Bkz: Constitutional History of Colombia. Erişim için: <http://www.constitutionnet.org/country/constitutional-history-colombia> . En son erişim tarihi: 31 Ekim 2012

18 Bkz: Bonilla, D., (2011) Liberalism and Property in Colombia: Property as a Right and Property as a Social Function Fordham Law Review Volume 80 | Issue 3 Article 6, p1138

19 Bkz: Banks, W.C., and Alvarez, E., (1991) *the New Colombian Constitution: Democratic Victory or Popular Surrender?* The University of Miami Inter-American Law Review Vol. 23, No. 1 (Fall, 1991), pp. 39-92

20 Bkz: Carlos E. Restrepo, *Orientación Republicana* 110 (1972), quoted in 1 Diego Uribe, *Constituciones de Colombia* 182 (1977)

Anayasa Konusunda Siyasal Ayrılıklar

Liberal Parti sömürgeciliğe karşı çıkan ve Kolombiya'yı modern bir ulus haline getirmeyi amaçlayan bir ideolojik temele dayanıyordu.²¹ Destek aldığı kesimler çoğunlukla tüccarlar, üretici kesimler, küçük toprak sahipleri ve çeşitli çiftçi sınıflarıydı. Devletin liberalleştirilmesi ve serbest ticaret yoluyla tekelliliğin ortadan kaldırılması sayesinde ülkenin modernleştirilmesi hedefini güdüyorlardı. Partinin kuruluştan bu yana amacı, idari yetkileri azaltmak, devlet ile kiliseyi ayırıştırmak, basın, eğitim, din ve ticaret alanındaki özgürlükleri garanti altına almak ve idam cezasını ortadan kaldırmak olmuştur.²²

Buna karşılık olarak Muhafazakar Parti ise eski İspanyol sömürge ve güç sistemini korumak, totaliter ve otoriter bir yönetim yoluyla Roma Katolik Kilisesinin etki ve statüsünü korumak istiyordu. Parti sömürge sisteminin kurumlarının yararlarına vurgu yaparak, kölelik sistemini desteklemeye devam etmiştir. Görüldüğü üzere bu iki parti bir bütün olarak birbirine karşıydı ve sürekli olarak birbirleriyle bir mücadele içindeydiler. Her iki parti birbirine temelden karşı olan siyasal ve ideolojik temellere dayanıyor, destekçilerini de bu siyasal ortamda elde ediyorlardı.²³

21 Bkz: Colombia-Consolidation of Political Divisions (1998). Erişim için: http://www.mongabay.com/history/colombia/colombia-consolidation_of_political_divisions.html

En son erişim tarihi: 30 Ekim 2012

22 Bkz: Colombia-Consolidation of Political Divisions (1998) . Erişim için: http://www.mongabay.com/history/colombia/colombia-consolidation_of_political_divisions.html .En son erişim tarihi: 30 Ekim 2012

23 Bkz: Area Handbook of the US Library of Congress, History of Colombia. Erişim için: <http://motherearthtravel.com/history/colombia/history-5.htm> . En son erişim

Anayasal Reformların Özellikleri - Ulusal Cephe (The Frente Nacional - National Front)

1958 yılından buyana her iki parti devlet başkanlığı görevini değişimli olarak elde etmektedir. Ulusal Cephe olarak bilinen bu güç paylaşımı süreci bir anlamda idareci kesimler arasında uzun süredir devam eden çatışmalı ve çekişmeli sürecinde sonunu getirmiştir. 1946-1948 ve 1950'li yılların sonları ile 1960'lı yılların başında yaşanan ve adına '*La Violencia (Şiddet)*' denilen iç savaşlar sırasında yaklaşık 200.000 insan yaşamını yitirmiştir. Ancak iç savaş sonrası kurulan hükümetin silahlanmış olan tarım işçilerle uğraşması gerekiyordu²⁴. Hükümet, siyasal şiddet ve gerilla savaşının Kolombiya tarihinin en belirgin özellikleri durumunda olduğunun farkına varmıştır.²⁵

Ulusal Cephe, her iki siyasi grubun kendi aralarındaki farklılıkları ortadan kaldırıp, barış ve etkili bir idare kurmak amacıyla birlikte çalışmaya çabaladıkları ilk girişimdir. 1958-1974 yılları arası dönem Ulusal Cephe'nin en verimli dönemi olmuş, taraflar arasındaki çatışma ve güvensizlik en az düzeye inmiştir. Geçmişte ise bu güvensizlik ve çekişme şiddete evrilmiş ve dolayısıyla demokratik sistemin çöküşüne sebep olmuştur. Ancak uygulanacak herhangi bir siyaset ya da atılacak herhangi bir adım için iki partisinde

tarihi: 30 Ekim 2012

24 Bkz: Leech, G., (1999) Fifty Years of Violence. Colombia Journal. Erişim için: <http://colombiajournal.org/fiftyyearsofviolence> . En son erişim tarihi: 2 Kasım 2012

25 Bkz: Jorge L. Esquirol 'Can International Law Help: An Analysis of the Colombian Peace Process' (2000-2001) Vol. 16 *Connecticut Journal of International Law* 23-93, 26.

desteğini almak öyle düşünüldüğü kadar kolay olmuyordu. Zaman zaman taraflar arasındaki çıkmazlar, hükümetin işlememesi, seçmenlerin ilgisiz kalması ve her iki parti içinde yaşanan iç muhalefet ve ayrışmalarda bu ortak çalışmayı etkiliyordu. Ulusal Cephe idaresi döneminde bazı sorunlara konsensüs ile çözüm bulunması konusunda önemli sıkıntılar yaşanmıştır.²⁶

1968 yılının Aralık ayında yapılan anayasal reformlar ile hükümetin etkisinin ciddi bir şekilde arttırılması hedeflenmekteydi. Bu reformlar sayesinde önemli düzenlemelerin yapılması için Kongre'nin 3'te 2 oranında desteğini alma şartı ortadan kaldırılmış, ekonomik kararlar alma konusunda ise idareye büyük yetkiler verilmiştir. Ancak 1974 yılında yapılan devlet başkanlığı seçimlerinde Ulusal Cephe koalisyonu dağılmış, Liberal ve Muhafazakar adaylar birbirine karşı yarışmıştır. 16 yıl boyunca varlığını sürdüren cephe çalışması sürecinde ölümler yaşanmış, tarım sorunlarına çözüm bulunamamış yoksulluk büyük oranda artmıştır.²⁷ Bazı yorumcular Ulusal Cephe sürecinin sona ermesiyle birlikte siyasal şiddetin daha da artacağı tahmininde bulunmuşlardır. Bu yorumlardan biri şöyledir: 'Kolombiya'nın çekişmeye dayalı iki partili sistemine bakıldığında şiddetin yeniden ortaya çıkması güçlü bir ihtimaldir. Bu noktada tahmini zor olan ise bu şiddetin 'geleneksel' mi olacağı yani Liberaller ile Muhafazakarların birbirine karşı uygulayacağı şiddet olarak mı kalacağı yoksa 'devrimci' mi olacağı yani çalışan

26 Bkz: Area Handbook of the US Library of Congress, History of Colombia. Erişim için: <http://motherearthtravel.com/history/colombia/history-9.htm>. En son erişim tarihi: 2 Kasım 2012

27 Bkz: Leech, G., (1999) Fifty Years of Violence. Colombia Journal. Erişim için: <http://colombiajournal.org/fiftyyearsofviolence>. En son erişim tarihi: 5 Mart 2013

kesimlerin toprak ağaları ve sanayicilere karşı kullanacağı bir şiddet mi olacaktır. Eğer radikal Maksistler Kolombiya'nın şiddet profiline yeni bir şekil verebilirlerse o zaman devrimci bir ayaklanmanın gerçeğe dönüşmesi zor olmayacaktır.²⁸

Ulusal Cepheye Muhalefet

La Violencia yani Şiddet olarak adlandırılan çatışmalar 1960'lı yılların ortalarında yavaş yavaş ortadan kalkarken, bunun tam tersi gerilla faaliyetlerinde bir artış yaşanmaktaydı. Küba devriminde etkisiyle öğrenciler 1964 yılında Ulusal Kurtuluş Ordusu (*Ejército de Liberación Nacional* - ELN) adıyla silahlı bir örgüt kurmaya karar verdiler. Aynı yıl Kolombiya Komünist Partisinin silahlı kanadı olarak ta Kolombiya Devrimci Silahlı Kuvvetleri (*Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia* - FARC) adıyla bir başka silahlı örgüt daha kuruldu.²⁹

1967 yılında ise bir başka silahlı örgüt, Halk Kurtuluş Ordusu (*Ejército Popular de Liberación* - EPL), kuruldu. Bu örgüt ise Kolombiya'nın Komünist Partisi (Marksist – Leninist) isimli bir başka komünist partinin silahlı kanadı olarak kurulmuştur. Bu silahlı grupların başvurduğu şiddet sonrasında hükümette kontrolü elinde tutmak için sürekli olarak olağanüstü oranda güç kullanmaya

28 Bkz:Steffen W. Schmidt 'La Violencia Revisited: The Clientelist Bases of Political Violence in Colombia' (1974) 6.1 *Journal of Latin American Studies* 97-111, 110.

29 Bkz: Opposition to the National Front. Erişmek için: <http://www.country-studies.com/colombia/opposition-to-the-national-front.html>. En son erişim tarihi: 7 Kasım 2012

başladı.³⁰

1991 Anayasası ve Kolombiya'nın İdaresi

Uzun süren tartışmalar ve siyasal uzlaşmazlıklardan sonra, 4 Temmuz 1991 tarihinde yeni bir anayasa kabul edilmiştir.³¹ Aşağıdaki tabloda da görüleceği üzere devlet başkanlığı makamı yetkilerini önemli oranda korusa da, devlet başkanının özel yetkiler kullanma yoluyla Kongre'yi devre dışı bırakma ihtimali kısıtlanmıştır. Aynı zamanda Kongre daha fazla oranda siyasal tartışmalara dahil olmuş, özellikle siyaset belirleme süreci, değişiklikler için öneri getirme ve uygun değişiklikleri gerçekleştirme gibi alanlarda siyasi profilini daha da geliştirmiştir.

30 Bkz: Opposition to the National Front. Erişmek için: <http://www.country-studies.com/colombia/opposition-to-the-national-front.html>. En son erişim tarihi: 7 Kasım 2012

31 Bkz: Cárdenas, M., Junguito, R., and Pachón, M., (2006) Political Institutions and Policy Outcomes in Colombia: The Effects of the 1991 Constitution. Inter-American Development Bank p11

Tablo: Kolombiya da Devlet Başkanlığının Anayasal Yetkileri ³²

	Ulusal Cephe ve Geçiş Dönemi (1958 - 1980'ler arası)	1991 Anayasası Sonrası (1991-2004 arası)
İnsiyatif Yetkileri	Yüksek oranda yetkiler, acil durum dilekçesi sunma, geçmişe dair yargı incelemesi, özel hukuki düzenlemeler (1968'den buyana), sınırsız kuşatma ve olağanüstü ekonomik durum ilan etme yetkileri.	İlerde yaşanacak olaylara ilişkin yargı yetkisinde dahil olmak üzere sınırlı oranda yetki, acil durum dilekçesi sunma yetkisinin yanı sıra kalıcı ortak komisyon çağırısı yapma yetkisi, 90 günlük kuşatma yetkisi ayrıca Anayasa Mahkemesinin onayı alınmak şartıyla en fazla 180 günlük kuşatma yetkisi.
Tamamlayıcı Yetkiler	Valilikler, otonom birimler ve oldukça merkezi düzeyde kabine atama yetkileri	Oldukça ademi merkeziyetçi düzeyde kabine ve otonom birimler atama yetkisi.
Tepkisel Yetkiler	Ekonomik faturaları etkisiz kılmak için her bir meclisin en az 3'te 2'sinin desteğini alması gerekir.	Herhangi bir şeyi etkisiz kılmak için Meclisin yarısının desteğini alması gerekir.
İktidar Yetkileri	Ortaklıkçı düzenlemeler ve seçim kuralları sebebiyle görece düşük yetkilidir. Kongre'nin 3'te 2'lik çoğunluğu gerekir.	Son derece düşüktür. Seçim kanunu sebebiyle aday gösterme yetkisi yoktur. Eşzamanlı seçim yoktur. Kongre seçimleri önce yapılır. Çoğunluk idaresi sistemi.

32 Bkz: Registraduría Nacional del Estado Civil, Revista Semana, Congreso Visible, www.senado.gov.co, and the House legal office

Çatışma

19. ve 20. yüzyılda Kolombiya'nın siyasal ve sosyal yapısına şiddetli bir bastırma ve baskının hakim olması sebebiyle, 1960'lı yıllarda pek çok tarım işçisi çalışmak üzere ülkenin ücra köşelerine gitmişlerdir. Rusya, Çin ve Küba'da meydana gelen sosyalist devrimlerin yarattığı yeni siyasi ideolojinin yayılmasıyla birlikte de, azınlık durumuna düşürülen ya da ötekileştirilen kırsal alanlarda yaşayan bu Kolombiyalılar, hükümeti devirip ülkeye sosyal ve siyasal bir değişim getirme arayışına giriştiler. İşçi sınıfının kendisini 'sosyal ve ekonomik alanda yaşanan partizanlıklar ve yönetici sınıfın elinde tuttuğu çift değer sisteminin farkına vardığı için'³³ ulusal hükümetten uzaklaştırmaya başladığı bu bölgeler, bir anlamda 'bağımsız cumhuriyet' olarak kabul görmeye başlandı. Hükümet ise bu cumhuriyet bölgelerini 'komünist çetelerin yönettiği bölgeler olarak tanımlayarak askeri saldırılar için gerekçe yaratıyor, siyasi olarak müsadere altında tutuyor ve ekonomik olarak bloke ediyordu. Bu durumun varabileceği tek nokta elbette çatışma ve savaştı. Bu cumhuriyetler zaman içinde birbir orduya yenik düşünce, bu bölgelerdeki topraklarda büyük toprak sahiplerinin eline geçmeye başladı.'³⁴

33 Bkz: Alfredo Molano, 'Violence and Land Colonization,' *Violence in Colombia: The Contemporary Crisis in Historical Perspective*, Eds. Charles Bergquist, Ricardo Penaranda and Gonzalo Sanchez (Wilmington: Scholarly Resources, 1992), 199.

34 Bkz: Eduardo Pizarro, 'Revolutionary Guerrilla Groups in Colombia,' *Violence in Colombia: The Contemporary Crisis in Historical Perspective*, Eds. Charles Bergquist, Ricardo Penaranda and Gonzalo Sanchez (Wilmington: Scholarly Resources, 1992), 206-207.

Yaşanan çatışma ve savaşlar sonrasında bu bölgelerde yaşayan insanların pekçoğu Amazon ormanlarının içlerine kaçarak ülkenin farklı yerlerinde öz savunma grupları ya da birimleri oluşturmaya başladılar. Bu grupların amaçları tek bir merkezi komuta kademesi altında yer almak koşuluyla bir çok cephede birden Ordu ile savaştı. Hükümete karşı doğrudan harekete geçerek bir anlamda bireysel hak ve özgürlüklerini elde etmek için hükümetle mücadeleye başlamaktaydılar.

Silahlı Çatışmalar

Kolombiya'da yaklaşık 60 yıldır hükümet ile köylü gerilla grupları olan Kolombiya Devrimci Silahlı Kuvvetleri (FARC) ve Ulusal Kurtuluş Ordusu (ELN) arasında asimetrik boyutta düşük yoğunluklu bir çatışma yaşanmaktadır.

Hükümete karşı savaşan FARC ve diğer silahlı gruplar Kolombiya'lı yoksulların hakları için mücadele ettiklerini, onları hükümetin şiddetinden koruduklarını ve sosyalizmi inşa etme yoluyla sosyal adalet getirme hedefinde olduklarını ifade etmekte.³⁵ Kolombiya hükümeti ise istikrarı sağlamak ve vatandaşlarının hak ve çıkarlarını korumak için bu gruplarla mücadele ettiğini ileri sürmektedir. Kolombiya Birleşik Savunma Güçleri (United Self-Defence Forces of Colombia - AUC) gibi paramiliter gruplar ise gerilla hareketlerinin ortaya çıkardığı tehdite cevap verdiklerini ileri sürmektedirler.³⁶ Hem gerilla kuvvetleri hem de paramiliter gruplar

35 Bkz : FARC-EP confirma muerte de Marulanda a través de un comunicado. *Rebellion.org*. 26 May 2008. Erişim için: <http://www.rebellion.org/noticia.php?id=67904>.

36 Bkz: War on Drugs and Human Rights in Colombia. Erişim için: <http://www.icdc>.

uyuşturucu ticareti ve terörizme bulaşmakla suçlanmaktadırlar. Yaşanan çatışmalarda 250.000'den fazla insan hayatını kaybedip, milyonlarcası yerlerinden edilirken, çatışmaya dahil olan bütün taraflar bir dizi insan hakları ihlaline sebep olmakla suçlanmışlardır.³⁷ İnsan Hakları İzleme Örgütü 2012 yılında yaptığı bir açıklamada FARC ve EZL'nin sivillere karşı aralarında öldürme, tehdit, zorla yerinden etme ve çocukları silah altına alma gibi ciddi tacizlerde bulunduğunu, Ordununda dokunulmazlık zırhına sığınarak insan hakları temsilcileri ve sendikacılara karşı ciddi bir şiddet uyguladığını ifade etmiştir.³⁸

Çatışmanın Paydaşları

Aşağıdaki tabloda mevcut çatışmada yere alan temel paydaşlar kısaca anlatılmaktadır.

Ulusal Birlik Sosyal Partisi (Social Party of National Unity), <i>Uribecilik</i>	Liberal muhafazakar bir partidir. Álvaro Uribe'nin farklı siyasi destekçilerini birarada toplamaya çalışıp Uribacılar adıyla tek bir siyasi parti oluşturmak ister. Şu anda Kolombiya'daki en büyük siyasi partidir.
---	--

com/-paulwolf/colombia/counterinsurgency.htm.

37 Bkz: No easy road to peace in Colombia, *Bloomberg Weekly*, 26 July 2012. Erişim için: <http://www.businessweek.com/ap/2012-07-26/no-easy-road-to-peace-in-colombia>

38 Bkz: 'World Report 2012: Colombia' *Human Rights Watch*. Erişim için: <http://www.hrw.org/world-report-2012/colombia> . En son erişim tarihi: 4 Mart 2013

Kolombiya Muhafazakar Partisi (Colombian Conservative Party)	Geleneksel bir siyasi partidir. İlk olarak 1849 yılında Mariano Ospina Rodríguez ve José Eusebio Caro tarafından kurulmuştur.
Kolombiya Liberal Partisi (Colombian Liberal Party), Sosyal Demokrat	Sosyal demokrasi ve Sosyal liberalizm hedefi güden merkez sol bir partidir.
ELN - Ulusal Kurtuluş Ordusu	Genellikle Kolombiyanın Kuzeydoğu bölgesinde etkili olan ve 2200 ile 3000 arasında gerillası olduğu tahmin edilen devrimci bir örgüttür. Askeri gücü 1990 yılından itibaren ciddi olarak azalmıştır. Hem FARC ile giriştiği rekabet hem de hükümetin güvenlik güçlerinin saldırgan yaklaşımı bu örgütü zayıflatmıştır. FARC ve ELN ülkenin bazı bölgelerinde işbirliği yapmaktadırlar ancak her iki grup arasında farklı bölgelerde silahlı çatışmalar yaşandığı görülmüştür.
FARC - Kolombiya Devrimci Silahlı Kuvvetleri	FARC kaynağını tarım işçileri ve Kolombiya Komünist Partisinden almıştır. ¹ Daha detaylı bilgi için Ek 1'e bakınız.

<p>Uluslararası Toplum (International Community)²</p>	<p>Kolombiya'daki çatışma bölgesel ve küresel bir çatışma olarak görülmektedir. Ancak Kolombiya bu çatışmanın çözümü meselesinde uluslararası toplumu etkili bir aktör olarak görme konusunda çekinceli davranmaktadır. Uluslararası toplum ilk olarak 1995 yılında Ulusal Uzlaşma Komisyonu (National Conciliation Commission - CCN) tarafından bir aktör olarak önerilmiştir. Ancak yakın dönemde uluslar arasında etkileşimin önemi anlaşılmış, barışın elde edilebilmesi için içerde yürütülen çabalara ek olarak uluslararası örgütler, dost hükümetler ve sivil toplum kurumlarıyla işbirliği yapılmasının önemli ve gerekli olduğunun farkına varılmıştır.</p>
<p>Uluslararası Kızıl Haç Komisyonu (International Commission of the Red Cross - ICRC)</p>	<p>1990'lı yıllarda Uluslararası Kızıl Haç Komisyonu uluslararası insani standartların öne çıkarılıp teşvik edilmesinde önemli bir rol oynamıştır. Hükümetinde onay vermesini takiben Ulusal Uzlaşma Komisyonu (CCN) ile Uluslararası Kızıl Haç Komisyonu (ICRC), uluslararası insani hukukun uygulanması için ilk başvurusunu yapmış, bunun bir sonucu olarak FARC tarafından alıkonulan 72 asker serbest bırakılmıştır.</p>

Dostluk Grubu (Group of Friends)

Dostluk Grubu FARC ile hükümet arasındaki anlaşma sonrasında kurulmuştur. Bu grupta 26 dost ulus, BM Genel Sekreteri Özel delegeleri ve Avrupa Komisyonu yer almaktadır. Bu grup tarafsız bir gözlemci olarak hareket eden bir komisyon kurmuştur. Bu komisyon kilit zamanlarda kolaylaştırıcı hatta arabulucu olarak hareket etmiştir ki bu komisyon üzerinden yürütülen tartışmalar silahsızlandırılmış bölgenin iki kez daha uzatılmasında sağlamıştır.

Amerika Birleşik Devletleri

Kolombiya Planı olarak adlandırılan düzenleme Amerika Birleşik Devletlerinin Kolombiya'daki uyuşturucu sorunu ve gerilla savaşı ile mücadele etmek için yaptığı hukuki düzenlemeleri tarif etmektedir. Bu plan her iki tarafında desteğini alarak 1999 yılında 6 yıllık bir plan olarak uygulanmaya çalışılmıştır. Hedeflerin bir kısmında uyuşma olsada bu plan üzerinden Kolombiya'nın ve Amerika Birleşik Devletlerinin farklı amaçları olduğu görülebilmektedir.³ ABD'nin hedefi ülke içine yasadışı yollardan uyuşturucu girişini engellemek aynı zamanda da Kolombiya'da barış ve ekonomik kalkınmayı teşvik etmektir çünkü bu sayede And dağları bölgesinde bölgesel güvenlik sağlanmış olacaktır. Kolombiya ise öncelikli olarak barış ve ekonomik kalkınmayı teşvik etmek, güvenliği arttırmak ve uyuşturucu trafiğini sona erdirmek amacıyla. Amerika Birleşik Devletlerinin bu çatışmaya ve çözüm sürecine en belirgin katkısı budur diyebiliriz.⁴

Kolombiya'nın Barış Süreci Barış Sürecinin Ana Gelişmelerinin Tarihsel Dökümü³⁹

1 Ağustos 1982: ELN ile Betancur hükümeti arasında görüşmelerin başlaması.

28 Mart 1984: FARC'ın ateşkes ilan etmeyi ve siyasi parti kurmayı kabul etmesi.

3 Haziran 1991: Gaviria hükümetinin göreve gelmesi, FARC ile başlayan barış görüşmeleri.

13 Mart 1992: Gaviria hükümeti ile FARC arasında süren barış görüşmelerinin başarısızlığa uğraması.

8 Kasım 1995: ELN'nin Alman arabulucularla görüşmelere başlaması.

7 Ocak 1999: Pastrana ve FARC arasında başlayan barış görüşmeleri.

10 Şubat 1999: Kolombiya hükümeti ve ELN'nin Venezuela'da buluşması.

20 Şubat 2002: Pastrana'nın barış görüşmelerinin başarısızlığa uğradığını açıklaması.

26 Kasım 2002: Uribe hükümetinin ELN ile ilk görüşmesini gerçekleştirmesi.

15 Kasım 2007: ELN, Chavez ve Uribe'nin yardımcısının Caracas'ta görüşmesi.

5 Ocak 2010 : Uribe'nin barış görüşmelerinin hazırlıklarına başlaması.

³⁹ Bkz: History of Peace talks (September 2012). Erişim için: <http://colombiareports.com/colombia-news/fact-sheets/25756-peace-talks-colombia-FARC-eln.html>. En son erişim tarihi: 21 Kasım 2012

Barış Görüşmelerinin Detaylı Tarihi ⁴⁰

1984: Betancur Ateşkesi

Gerilla sorununa askeri değil siyasal bir çözüm bulunmasını ilk öneren 1982-86 yılları arasında görev yapan eski devlet başkanı Belisario Betancur olmuştur. Hükümet 1984 yılında o dönemin en büyük gerilla örgütleri olan FARC ve M19 ile ateşkes anlaşması imzalamıştır. Ancak bu görüşme çabaları daha sonra başarısızlıkla sonuçlanmış ve çatışmalar artmıştır. M19 isimli örgüt 1985 yılında Adalet Sarayını işgal etmiş Yüksek Mahkemenin pekçok hakimi bu olay sırasında öldürülmüştür. Barış görüşmelerinin başarısızlığa uğraması sonrasında solcu gruplar *Unión Patriótica* (Yurtseverler Birliği) adıyla yeni bir siyasi parti kurmuşlardır. FARC ile çok güçlü bağları olan bu siyasi partinin çok sınırlı bir seçim başarısı olmuştur. Bu siyasi parti girişimi çok kısa bir sürede sona ermiştir çünkü partinin pek çok üye ve yöneticisi paramiliter gruplar tarafından öldürülmüştür. Barco yönetimi döneminde ise M19 isimli örgüt ve diğer bazı küçük silahlı gruplar 1989 yılında silahlı mücadeleyi bırakarak yasal siyasete girmiş ve belli başarılarda elde etmişlerdir.⁴¹

1991: Caracas ve Tlaxcala Barış Görüşmeleri

1991 yılında Meksika ve Venezuela'da Kolombiya hükümeti, FARC ile EP tarafından oluşturulan Simón Bolívar Gerilla Koordinasyon

40 Bkz: Peace and Justice at the Negotiating Table: Colombia Talks Peace with FARC (October 2012). Erişim için: <http://ictj.org/es/node/16091> . En son erişim tarihi: 15 Kasım 2012

41 Bkz: Cárdenas, M., Juinguito, R., and Pachón, M., (2006) Political Institutions and Policy Outcomes in Colombia: The Effects of the 1991 Constitution. Inter-American Development Bank p11

Grubu, Ulusal Kurtuluş Ordusu (ELN) ve Halk Kurtuluş Ordusu (EPL) arasında yapılan görüşmelerle birlikte barış görüşmeleri süreci yeniden başlatıldı. Bu görüşmeler yaklaşık bir yıl sürdükten sonra herhangi bir anlaşma sağlanamaması ve Halk Kurtuluş Ordusu (EPL) tarafından kaçırılan Argelino Durán isimli eski devlet başkanının ölmesi sebebiyle başarısızlıkla sona erdi.

1998: Caguán Barış Görüşmeleri

1997 yılında yapılan devlet başkanlığı seçimlerinde 10 milyon Kolombiyalı seçmen 'barış, yaşam ve özgürlük' taleplerini genel taleplerine ekleyerek oy sandıklarına gittiler. Barışı destekleyen çok sayıda oy başkan adayları üzerine büyük bir sorumluluk yüklemişti. Seçimleri kazanan yeni devlet başkanı Andrés Pastrana, FARC ile barış görüşmelerini başlattı ve bu görüşmeler ülkenin Caguán bölgesinde gerçekleştirildi. Bu görüşmelerin gerçekleşebilmesi için 5 belediye bölgesini içeren bir rahatlatma bölgesi oluşturuldu ve devlet bu alandaki bütün kurumları ile güvenlik güçlerini çekti. Hükümet ile FARC arasındaki görüşmeler işte bu alanda, sivil toplum ve uluslararası toplumun geniş katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Hükümetin müzakere ekibinde özel sektör, kilisenin temsilcilerinin yanı sıra Diyalog ve Müzakere için Ulusal Masa oluşturulması yönünde çaba gösteren çeşitli siyasi partilerin temsilcileri de yer almaktaydı. Yapılan müzakereler sonrasında ilk sabit anlaşma imzalanmış ve bu anlaşma müzakerelerin en somut gündemini oluşturmuştur.

2002- Mevcut Durum

Caguán barış görüşmelerinin 2002 yılında çökmesi sonrasında pek çok Kolombiyalının çatışmanın müzakere ile bir çözüme kavuşabileceğine dair umutlarının azaldığı, devletinde FARC'ı siyasal olarak izole edip örgütü şiddet yoluyla yenmeye yoğunlaştığı bir döneme girilmiştir. Dönemin devlet başkanı Álvaro Uribe, ülkede silahlı bir çatışma olduğunu reddetmiş, gerillaları da terörist olarak tanımlamıştır. Aynı yaklaşıma paralel olarak 2001 yılında Avrupa Birliği ve Amerika Birleşik Devletleri FARC'ı terörist örgütler listesine eklemişlerdir. Güvenlik güçleri etkisini arttırmış, 2002 yılından itibaren FARC'ın etkili olduğu alanları daraltılmış, zaman zamanda örgüte güçlü darbeler indirmiştir. Bu darbeler arasında aralarında 2011 yılında Alfonso Cano isimli bir üst düzey komutanın öldürülmeside dahil olmak üzere çeşitli kademelerde olduğu çeşitli FARC komutanlarının öldürülmeside sayılabilir.

Barışa Doğru: ⁴²

Ülkedeki Sivil toplum çeşitli metodlar yoluyla şiddeti reddedip, barışın inşasına katkı sunmuştur. Tartışmalı bir konu olsada, ülkede 1990'lı yıllarda gerçekleşen sosyal hareketliliğin sebebinin, şiddetin reddedilmesi ve barış arayışının desteklenmesi olduğu söylenebilir. 1990 yılından buyana barış için düzenlenen gösterilere yaklaşık 30 milyon insan katılmıştır.

42 Bkz: Alternatives to war: Colombia's peace processes (2004). Erişim için: <http://www.c-r.org/accord-article/peace-mobilisation-colombia-1978-2002>. En son erişim tarihi: 15 Kasım 2012

Barış için yapılan yürüyüşler ortaya çıkan siyasal duruma ve fırsatlara bağlıdır. Bu süreci etkileyen bir yandan şiddetin artması iken, öte yandan silahlı birimlerle yürütülen barış görüşmeleri olabilmektedir. Örneğin 1986 ve 1987 yılından itibaren paramiliter güçler tarafından gerçekleştirilen çok sayıda katliam ve siyasi suikast olayı karşısında toplum çok sert bir reaksiyon göstermiş, bu şiddet olaylarına karşı insanlar sokaklara çıkmıştır. Toplumun şiddetten duyduğu bıkkınlık sonrasında 'Yurttaşların Barış Mandası (Citizens' Mandate for Peace)' oluşumu ortaya çıkmıştır. Yine yaşanan kaçırma olayları, özellikle de 'fırsatçı kaçırma' olayları 1999 yılındaki gösterilere sebep oluşturmuştur.

1986 ile 1992 yılları arasındaki döneme damga vuran olaylar ise 19 Nisan Hareketi (M19), İşçilerin Devrimci Partisi (the Workers' Revolutionary Party), Halk Kurtuluş Ordusu ve Quintín Lame Silahlı Ordusu gibi silahlı grupların silah bırakması ve Kolombiya'da demokratik katılım sürecine nefes aldırın 1991 yılında gerçekleştirilen anayasal reformlar olarak sayılabilir.

FARC ve Hükümet⁴³

Hükümet ile Kolombiya Devrimci Silahlı Kuvvetleri arasında (FARC) gerçekleşen üç müzakere girişiminden bahsedilebilir. Bu müzakerelerin başarısızlığa uğraması FARC'ın radikal talepleri ile Kolombiya'da ekonomik ve siyasal yaşamı kontrol eden kesimlerin esneksizliğinin nasıl birbiriyle çatıştığını da gözler önüne sermiştir.

43 Bkz: Alternatives to war: Colombia's peace processes (2004). Erişim için: <http://www.c-r.org/accord-article/negotiations-FARC-1982-2002>. En son erişim tarihi: 15 Kasım 2012

Hükümet ile FARC arasında yakın dönemde başlayan barış görüşmelerine bakıldığında, bu sürecin etkili ve verimli olacağına dair belirsizliklerin devam ettiği görülmektedir. Kamuoyunun fikirleri baz alındığında, müzakerelerin hızlı bir şekilde olumlu sonuçlanması pek mümkün değildir şeklinde bir tabloyla karşılaşmak mümkündür. Hükümet, barışı sağlamak için çatışmanın kurbanlarında dahil olmak üzere sivil toplumun beklenti ve çıkarları ile kendi siyasal gündemi arasında eşdeğer yürüyen bir denge sağlamak zorundadır. Yapılan araştırmalarda Kolombiyalıların % 68'inin FARC liderleri ve üyelerine herhangi bir şekilde resmi af sağlanmasını istemediği⁴⁴, % 72'sinin ise eski FARC üyelerini seçimde aday olarak görmek istemediklerini⁴⁵ ifade ettikleri dikkate alındığında, ülkede bir barış anlaşması sağlamak o kadarda kolay olmayacaktır. Dahada ötesi bu araştırmaya katılanların % 78'i barış süreci başarıyla bitsede ya da tam tersi bir şekilde başarısızlıkla sonuçlansada nihayetinde FARC liderlerini hapiste görmek istediklerini ifade etmiştir.⁴⁶

Bir dizi siyasal yapıda bu tabloya uzlaşmaz kesimler olarak girmiştir. Eski devlet başkanı Álvaro Uribe bu türden bir grubun

44 Bkz : ¿Qué piensan los colombianos después de siete años de justicia y paz? Centro de Memoria Histórica, September 2012.

Erişim için: <http://www.centrodememoriahistorica.gov.co/descargas/informes2012/encuesta.pdf>. En son erişim tarihi: 18 Ekim 2012

45 Bkz: QAP Colombia Opina 2012-3 La Gran Encuesta - Medición 5 Especial Proceso de Paz (September 2012) IPSOS Public Affairs. Erişim için: http://m.semana.com/documents/Doc-2331_2012911.pdf. En son erişim tarihi: 14 Kasım 2012

46 Bkz: QAP Colombia Opina 2012-3 La Gran Encuesta - Medición 5 Especial Proceso de Paz (September 2012) IPSOS Public Affairs. Erişim için: http://m.semana.com/documents/Doc-2331_2012911.pdf. En son erişim tarihi: 14 Kasım 2012

liderdir ve Santos hükümetine çok ciddi eleştiriler yapmaktadır. Uribe müzakereleri desteklemediği gibi, Kolombiya devletine karşı yürüttükleri savaşı bitirme noktasında herhangi bir işaret vermeyen gerilla gruplarıyla müzakere yapmanın mümkün olmadığını söylemektedir. Bu yaklaşımı tetikleyense yakın dönemde sivillerinde hedef alındığı terörist saldırılar olmuştur. Uribe barışa arabuluculuk yapan Norveçlilerin yarattığı bu atmosferi gayrı meşru kılmak için toplumun % 23'ünün FARC ile görüşmelere karşı çıktığı argümanına sarılmaktadır. Bu durum ülkede barışı sağlamanın önünde aşılamaz bir engel haline gelebilir.⁴⁷

FARC üyeleride topluma yeniden entegrasyon konusunda sıkıntı yaşayabilir. Bu da en son noktada dikkate alınması gereken konulardan bir tanesidir. Otoritelere karşı girişilen şiddet ve vahşet uygulamalarının toplumun hafızasında canlılığını hala koruyor olması, FARC üyelerinin ölüm tehlikesi altında olmasına da sebep olabilir. Barış sürecinin bütünlüğünü koruyabilmek için, devletin FARC eski üyelerinin güvenliğini garanti alması gerekecektir.⁴⁸

47 Bkz: Amaya, S., and Carrillo, D., (October 2012) Decades of Bloodshed on the Line as Colombia Opens Peace Talks with FARC (Again). Erişim için: <http://www.coha.org/decades-of-bloodshed-on-the-line-as-colombia-opens-peace-talks-with-FARC-again/> . En son erişim tarihi: 15 Kasım 2012

48 Bkz: Amaya, S., and Carrillo, D., (October 2012) Decades of Bloodshed on the Line as Colombia Opens Peace Talks with FARC (Again). Erişim için: <http://www.coha.org/decades-of-bloodshed-on-the-line-as-colombia-opens-peace-talks-with-FARC-again/> . En son erişim tarihi: 15 Kasım 2012

Bu konular ve sorunlar uygun bir şekilde halledilmediği sürece barış sürecinin başarıya ulaşması garanti altında olamaz. Ülkedeki karmaşık toplumsal duruş dikkate alınmadan, Kolombiyanın siyasal yapıları ve bu yapıların içinde bulunduğu çerçeveyi reforme etmek zordur. Hükümetin önündeki en önemli sınav, her iki tarafında ifade ettiği farklı taleplere kulak kabartmaktır. Bir diğer ihtimalde, FARC'ın iyi niyetli hedeflerinin en nihayetinde gerçekleşmesi ve Kolombiyalıların beklediği şekilde örgütün silah bırakmasıyla birlikte nihai barışı getirecek adalet ve uzlaşma sürecinin başlamasıdır.⁴⁹ Aşağıdaki zaman çizelgesi mevcut müzakereye dayalı görüşme sürecine varan yolun köşetaşlarını özetlemektedir.

Barış Görüşmeleri Zaman Çizelgesi (2012-2013):

Ocak 2012 – Kolombiya hükümeti ile FARC arasında görüşme. Kolombiya Hükümetinin silahlı savaşçıların terhis edilmesinden sorumlu bir yetkilisi ile Kolombiya Devlet Başkanlığı Sosyal Refah biriminden bir yetkilinin, FARC liderleriyle görüştüğü ifade edilir. Bu görüşmeden kısa bir süre sonrada ikinci görüşme gerçekleştirilir.⁵⁰

49 Bkz: Amaya, S., and Carrillo, D., (October 2012) Decades of Bloodshed on the Line as Colombia Opens Peace Talks with FARC (Again).Erişim için: <http://www.coha.org/decades-of-bloodshed-on-the-line-as-colombia-opens-peace-talks-with-FARC-again/> . En son erişim tarihi: 15 Kasım 2012

50 Bkz: Así se llegó al acercamiento con las FARC (September 2012).

Erişim için: http://www.eltiempo.com/politica/ARTICULO-WEB-NEW-NOTA_INTERIOR-12186341.html . En son erişim tarihi: 15 Kasım 2012

23 Şubat 2012 – Kolombiya hükümeti ile FARC temsilcileri ‘Keşif Buluşmaları’(Exploratory Encounters) adı altında Küba’nın başkenti Havana’da gizli olarak görüşmeye başladılar.

26 Şubat 2012 – FARC liderliği fidye karşılığı insan kaçırma faaliyetlerine son verdiğini ilan eder.

2 Nisan 2012 – FARC uzun yıllardır esir olarak tuttuğu 10 asker ve polisi serbest bıraktı. Devlet Başkanı Santos bu jestin yeterli olmadığını, gerillaların fidye karşılığı ellerinde tuttuğu sivilleride serbest bırakması gerektiği söyledi.

20 Haziran 2012 – Kolombiya Kongresi gelecekte gerçekleşecek barış görüşmeleri sonrasında silah bırakacak olan silahlı grup üyelerine yardımcı olacak bir anayasal paketi kabul etti. Adı ‘Barış Çerçeve Kanunu’ (Peace Framework Law) olan bu düzenleme oldukça tartışmalıdır çünkü insanlığa karşı suçlardan en üst düzeyde sorumlu olanlar dışında herkese af sağlayabilecek özelliktedir.

19 Ağustos 2012 – Kolombiya’nın Sincelejo bölgesinde konuşan eski devlet başkanı Álvaro Uribe, müzakereleri eleştirerek devlet başkanı Santos’u Küba’da FARC ile gizli görüşmeler yürütmekle suçlamıştır.⁵¹

26 Ağustos 2012 – Kolombiya hükümeti ve FARC temsilcileri Küba ve Norveç’ten kolaylaştırıcılar aracılığıyla Havana’da

51 Bkz: Colombian Congress approves landmark peace talks law (June 2012). Erişim için: <http://www.bbc.co.uk/news/world-latin-america-18454007>. En son erişim tarihi: 15 Kasım 2012

görüştüler. Taraflar Çatışmanın Bitirilmesi ve Kesintisiz Bir Barışının Sağlanması için genel bir anlaşma imzaladı.

27 Ağustos 2012 – Havana'da yapılan toplantıların basına sızması sonrasında devlet başkanı Santos kısa bir açıklama yayınlarak bu görüşmeleri kabul etmiş, sonraki günler bu konuda daha fazla bilgi verileceğine dair söz vermiştir. Buna karşılık olarak Kolombiya'daki en büyük ikinci gerilla grubu ise herhangi bir ön şart olmadan yaklaşık 50 yıldır devam eden savaşı sona erdirecek barış görüşmeleri yapmaya hazır olduğunu ancak kaçırma, bombalı saldırılar ve yabancıların elinde bulunan petrol ve maden şirketlerine yönelik gasp eylemlerinden müzakereler başlamadan vazgeçmeyeceğini ilan etmiştir.⁵²

28 - 30 Ağustos 2012 – ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Victoria Nuland ve BM Genel Sekreteri Ban Ki-Moon sürece destek mesajı iletirken, eski devlet başkanı Uribe sürece karşı olduğunu ilan etmiştir.

4 Eylül 2012 – Devlet Başkanı Santos, FARC ile barış görüşmelerinin başladığını resmen ilan etmiştir.

5 Eylül 2012 – Devlet Başkanı Santos hükümetin müzakere ekibini ilan eder. Ekipte yer alanlar şu kişilerden oluşmaktadır: Eski Devlet Başkan Yardımcısı Humberto de la Calle, İş Dünyası Lideri Luis Carlos Villegas, Eski Ulusal Polis Şefi Óscar Naranjo, Eski

52 Bkz: Exclusive: Colombia's ELN rebels offer peace talks, refuse ceasefire first (August 2012). <http://www.reuters.com/article/2012/08/27/us-colombia-rebels-eln-idUSBRE87Q0VZ20120827> . En son erişim tarihi: 15 Kasım 2012

Silahlı Kuvvetler Başkanı General Jorge Mora, Ulusal Güvenlik Danışmanı ve Mevcut Barış Komiseri Sergio Jaramillo ve Eski Çevre Bakanı Frank Pearl.

FARC temsilcileri ise kendi müzakere ekibinin başkanlıklarını Parti Sekreterliği üyesi Iván Márquez ile FARC'ın Karayıpler Bloğu Birim yardımcısı José Santrich'in yürüteceğini ilan etmiştir. FARC ayrıca 8 Ekim tarihinde Oslo'da görüşmeler başladıktan sonra da karşılıklı olarak ateşkes ilan edilmesi yönündeki niyetlerini ifade edeceklerindeki belirtmiştir.

9 Eylül 2012 – Eski Devlet Başkanı Uribe hükümetin müzakere heyetinde yer alan emekli generaller Mora ve Naranjo'nun 'Teröristler ile müzakere ettiğine' dair kaygısını ifade ederek, FARC ile yürütülen müzakereleri El Kaide ile müzakere etmekle kıyaslamıştır. IPSOS Halka İlişkiler tarafından yapılan kamuoyu yoklamasında halka 'Devlet Başkanının barış arayışı için gerilla hareketi ile müzakereleri ilerletmesini onaylayıp onaylamadıkları' sorusu sorulmuş, katılanların % 77'si onayladığını ifade etmiştir.⁵³

26 Eylül 2012 – Devlet Başkanı Santos BM Genel Kurulu toplantılarda yaptığı konuşmaların temel konusu olarak FARC ile yürütülen görüşmeleri seçmiştir. Santos 'Biz bu görüşmelere orta karar bir iyimserlik havasında başladık. Ama şu anda bizim

53 Bkz: QAP Colombia Opina 2012-3 La Gran Encuesta - Medición 5 Especial Proceso de Paz (September 2012) IPSOS Public Affairs. Erişim için: http://www.semana.com/documents/Doc-2331_2012911.pdf. En son erişim tarihi: 14 Kasım 2012

elimizde barışı elde etmek için kaçırılmayacak bir fırsat vardır⁵⁴ ifadesini kullanmıştır.

4 Ekim 2012 – Norveç Dışişleri Bakanlığı tarafından yapılan bir basın açıklamasıyla Kolombiya hükümeti ile FARC tarafından 17 Ekim tarihinde ortak bir basın açıklaması yapılacağı ilan edilmiştir.

11 Ekim 2012 – Kolombiya Yerliler Ulusal Örgütü (National Indigenous Organization of Colombia - ONIC) tarafından ülkenin başkenti Bogotá'da düzenlenen ve 5000'den fazla kişinin katıldığı bir gösteride katılımcılar FARC ile yürütülen sürece yerlilerin katılmamasından dolayı ağıtlar yakmış ve bir barış önergesi deklere etmişlerdir.

15 Ekim 2012 – Hükümet ve FARC müzakerecilerinin Norveç'in başkenti Oslo'da gerçekleştirecekleri 'Görüşme Masası' töreni lojistic sebeplerden dolayı 2 gün sonrasına yani 17 Ekim tarihine ertelenmiştir. Bu gecikmeye bir sebep olarak FARC'ın son dakikada müzakere heyetine kendi örgütlerine katılan Hollanda vatandaşı Tanja Niemeijer'i de dahil etmesi gösterilmektedir.⁵⁵

54 Bkz: General Assembly of the UN. (September 2012) Colombia H.E. Mr. Juan Manuel Santos Calderón, President.Erişim için: <http://gadebate.un.org/67/colombia> . En son erişim tarihi: 15 Kasım 2012

55 Bkz: Colombia, FARC delay arrival for peace talks in Norway (October 2012). Erişim için: <http://www.reuters.com/article/2012/10/15/us-colombia-FARC-talks-idUSBRE89E0ED20121015>.

En son erişim tarihi: 15 Kasım 2012

18 Ekim 2012 – Kolombiya hükümeti ve FARC Norveç'in Hurdal bölgesinde ortak bir basın açıklaması düzenledi.

22 Ekim 2012 – Avrupa Birliği Yüksek Temsilcisi Catherine Ashton Brüksel'de Kolombiya Barış Yüksek Komiseri Sergio Jaramillo'yu ziyaret ettikten sonra 'Avrupa Birliği Kolombiya Hükümetine verdiği tam desteği tekrar ifade eder' açıklamasında bulunmuştur.⁵⁶

5 Kasım 2012 – Brezilya hükümeti sürece destek olacağını işaretini verdi.

6 Kasım 2012 – Kolombiya hükümeti ve FARC temsilcileri Havana'da büyük bir gizlilik içinde buluşurlar.

20 Ocak 2013 – FARC'ın tek taraflı ateşkese sona erdi.

13 Şubat 2013 - FARC gerillaları 7 askeri öldürüp 5 tanesi yaraladı. Sayısı tespit edilemeyen oranda FARC üyesinde öldüğü bu olay 'barış görüşmeleri başladıktan bu yana güvenlik güçlerine vurulan en büyük darbe' olarak ifade edilmiştir.⁵⁷

56 Bkz: EU-UN (October 2012) Statement by the spokesperson of the EU HR Ashton following the visit to Brussels of Colombian High Commissioner for Peace Jaramillo. Erişim için: http://www.eu-un.europa.eu/articles/en/article_12745_en.htm . En son erişim tarihi: 14 Kasım 2012

57 Bkz: 'FARC rebels kill seven Colombian soldiers in blow to peace process' *The Guardian* 14th February 2013.

Barış Görüşmelerine Sosyal Katılım⁵⁸

Devam eden barış görüşmelerinden çıkabilecek bir barış anlaşmasının uygulanabilmesi için, Kolombiya toplumunun sürece aktif bir şekilde katılımı çok önemlidir. Barış görüşmelerine katılan taraflarda toplumun barış sürecine katılmasının son derece önemli olduğunu kabul etmişlerdir. Barış görüşmelerinin en temelde silahlı çatışmaya son vermek üzerine yoğunlaştığı bilinen bir şeydir. Ancak çatışmanın diğer katmanlarına yanıt olabilecek yapısal değişiklikleri gerçekleştirebilmek için müzakerelere paralel olarak daha geniş ve yaygın bir katılıma ihtiyaç vardır. *Conciliation Resources*⁵⁹ isimli bir kuruluş silahlı çatışmadan en fazla etkilenen toplumların en uygun çözümleri bulacak kesimler olduğunu ifade etmektedir.⁶⁰

Kadın Örgütleri çatışmanın toplumsal cinsiyet boyutunu ve kadına yönelik şiddetin gerçek boyutunu en belirgin şekilde ortaya koymaktadırlar. Kadın örgütleri karar verme sürecinde kendi rollerinin belirgin olması içinde ciddi çalışmalar yürütmektedirler. Kadınların yaptığı analizler her türden şiddetin ortadan kaldırılması için farklı öneriler barındırabilmektedir.

58 Bkz: Alternatives to war: Colombia's peace processes (2004). Erişim için: <http://www.c-r.org/news/colombia-peace-talks?gclid=CJmq4Kfj37MCFYta3godEQcADQ> . En son erişim tarihi: 15 Kasım 2012

59 Bkz: Alternatives to war: Colombia's peace processes (2004). Erişim için: <http://www.c-r.org/> En son erişim tarihi: 15 Kasım 2012

60 Bkz: UN recommends Colombian peace-process takes into account victims of ongoing conflict (2012). Erişim için: <http://en.mercopress.com/2012/09/13/un-recommends-colombian-peace-process-takes-into-account-victims-of-ongoing-conflict> . En son erişim tarihi: 14 Kasım 2012

Yerli Gruplar silahlı çatışmadan en fazla etkilenen gruplardan biridir. Bu kesimler uzun süredir bütün tarafların dahil olduğu şiddete, özellikle de devlet şiddetine karşı tepkilerini ortaya koymaktadırlar. Yerli gruplar Kuzey Cauca bölgesi Yerli Cabildoları Derneği (the Association of Indigenous Cabildos of Northern Cauca - ACIN) benzeri kurumlar aracılığıyla son yıllarda büyük yürüyüşler düzenlemeye başlamışlardır.

Yerel Topluluklar ise silahlı grupların kendi bölgelerinde savaşmasını önlemek amacıyla 'barış bölgeleri' oluşturmuşlardır. Bu topluluklar geleneksel siyaset ile zaman zaman mücadele içinde olan ve bu yolla daha sorumlu demokratik kurumlar haline gelmeye çabalayan yerel meclislerle birlikte hareket ederler.

Karşılaştırmalı analizler, Kolombiya gibi çetin çatışmalara çözümün ancak siyasal yollardan bulunabileceğini göstermektedir. Bu yaklaşımı zayıflatan ise hükümetin görece olarak güçlenmesi, ekonominin giderek büyümesi ve buna karşılık olarak FARC'ın kısmen zayıflamış olduğu bir tablonun gözlemlenmesidir. Ancak hem FARC, hem de hükümet mevcut barış görüşmelerinin farklı olduğunu ifade ederek bir iyimserlik havası oluşmasını sağlamışlardır. Ancak Kolombiya bağlamında en kritik soru çözümün doğasından ziyade sürecin doğasının merkezi işgal etmesidir.⁶¹ Kolombiya devlet başkanı Juan Manuel Santos, dokuz aylık bir süre içinde anlaşma sağlanmasını istemektedir ancak her iki kesimin beş maddeden oluşan gündeminde çok sayıda tartışmalı konu vardır. Bu gündem

61 Bkz: Maria Cristina Cardenas 'Colombia's Peace Process: The Continuous Search for Peace' (2002-2003) Vol. 15 *Florida Journal of International Law* 274-297, 297.

kırsal kalkınma sorunuyla başlayacak, daha sonra isyancıların siyasi ve hukuki geleceğine yani çatışmanın kesin olarak sona erdirilmesi, uyuşturucu kaçakçılığı sorunu ve savaş mağdurlarına tazminat verilmesi gibi alanlar üzerinden yürüyecektir.⁶²

Hükümet çatışmayı sona erdirerek FARC'ın evrimleşip yasal bir siyasi partiye dönüşeceği süreci işleterek bir şekilde barışı bir adım öne geçirmeyi istemektedir. FARC gerillaları Kübada başlayan görüşmelerin ilk gününde tek tarafı olarak Noel vesilesiyle bir ateşkes ilan etmişler, bu ateşkes 20 Ocak 2013 tarihine kadar sürdürülmüştür.⁶³ 2013 yılının Mart ayı itibarı ile medyanın yaptığı haberlere bakıldığında mevcut barış sürecinin devam eden şiddetten etkilendiği görülmektedir.⁶⁴

62 Bkz: Franks (November 2012) Colombia, FARC rebels seek to end long conflict. Erişim için: <http://uk.reuters.com/article/2012/11/19/uk-colombia-rebels-talks-idUKBRE8AI07020121119>.

En son erişim tarihi: 15 Kasım 2012

63 Bkz: <http://www.bbc.co.uk/news/world-latin-america-20388418> . En son erişim tarihi: 22 Kasım 2012

64 Bkz: Rodrigo Sandoval Araujo 'Colombia: Peace Process Hampered by Ongoing Violence', 13 March 2013. Erişim için: <http://www.groundreport.com/Politics/Colombia-Peace-Process-Hampered-by-Ongoing-Violenc/2951907> . En son erişim tarihi: 13 Mart 2013

Sonuç

Kolombiya'daki siyasal şiddetin hem zaman hem de boyut olarak taşıdığı büyüklük, Ülkedeki çatışmanın çözümü sürecinin karmaşıklığını tamamlamaktadır. Son 40 yıllık süre içinde devletin kendisine karşı mücadele eden kesimlerle müzakere içinde olmadığı bir yıla çok nadiren rastlanabilir.⁶⁵ Mevcut müzakerelerin bir derece başarı sağlayabilmesi için toplumsal dönüşüme ihtiyaç olduğu son derece açıktır. Gerillalar açısından bakıldığında ise barışın sağlanabilmesi için hükümetin çokuluslu yapılara ve şirketlere bakması gerekmektedir. FARC'a göre bu yapılar ve şirketler ülkenin doğal kaynaklarını soyup soğana çevirmiştir ve bu tablonun bedelini Ülkedeki yoksullar ödemek zorunda kalmıştır.

Çok açıktır ki yoksulluk mücadele edilmesi gereken bir sorundur. FARC liderliğinin talep ettiği üzere, her iki tarafın katıldığı çift taraflı bir ateşkese ihtiyaç vardır çünkü FARC tarafından ilan edilecek bir ateşkes sınırlı kalacaktır. FARC'ın silahlarını bırakmaya ikna olabilmesi için ülkede ekonomik ve sosyal reformlar yapılmasına ihtiyaç vardır. Ülkede devam eden iç çekişme ve çatışmada sosyo-ekonomik sorunlar önemli bir rol oynamaktadır çünkü Ülkedeki kapitalist kesimler FARC'ın temelden karşı çıktığı bir şeyi yani daha fazla liberalizmi teşvik etmektedirler.

Uyuşturucu trafiğinde çok önemli bir rol oynamaktadır. Bu sorun

65 Bkz: Francisco Gutiérrez Sanín and Juan Carlos Guataquí 'The Colombian Case: Peace-Making and Power-Sharing; The National Front (1958-1974) and New Constitution (1991-2002) Experiences'.

Erişim için: <http://siteresources.worldbank.org/INTCONFLICT/Resources/ColombiaFinal.pdf>,pg. 2 .

En son erişim tarihi: 7 Mart 2013

geçmişte uluslararası toplum tarafından ele alınmış olmasına rağmen, FARC uluslararası toplumu, özellikle de ABD ve Kolombiya hükümetlerini suçlamış, bu ülkelerin soruna çözüm bulmaktan ziyade sorunu geliştiren siyasetler yürüttükleri eleştirisinde bulunmuştur. Ancak FARC uyuşturucu trafiğindeki hala bağıını korumaktadır.⁶⁶

Üstesinden gelinmesi gereken önemli sorunlar vardır. Ancak bu sorunlara etkili yanıtlar bulunursa, o zaman barışçıl bir sonuç elde etme ihtimali dahada artacaktır. Barış görüşmelerinin gündeminde öne çıkarılan bu konular her iki taraf içinde öncelik taşımaktadır. Özellikle bu gündemler arasında toprak reformu FARC'ın sürece katılımı için en temel faktör olmuştur. Bunun yanı sıra isyancıların gelecekteki rolü, düşmanlıkların sona erdirilmesi, mağdurlar için adalet sağlanması ve uyuşturucu üretimin azaltılması diğer önemli konulardır. Eğer bu sorunlara bütün tarafların (ELN'nin eksikliğine rağmen) yaklaşımları dikkate alınarak bir yanıt bulunmaya çalışılırsa, o zaman Küba'da başlayan barış süreci etkili bir şekilde uygulanmaya başlanabilir. çatışmanın tam olarak anlaşılması sorunu başta olmak üzere, geçmiş barış süreçlerinde yapılan hataların tespit edilmesi sayesinde sürecin yetersizlikleri önenebilir, manüplasyonlar engellenebilir ve çeşitli olayların yaratabileceği gereksiz kırılmalıklar müzakere masasından uzak tutulabilir. Böylece yeni süreçte bu eski hatalarda tekrarlanmamış olur.⁶⁷

66 Bkz: Alain Labrousse 'The FARC and the Taliban's Connection to Drugs' (2005) 35.1 *Journal of Drug Issues* 169-184.

67 Bkz: Camilo Azcarate 'Why Did the Colombia Peace Process Fail?' (2003) *The Online Journal of Peace and Conflict Resolution*, 57-65, 57.

Kaynakça

“Alternatives to war: Colombia’s peace processes.” *Conciliation Resources*. 2004. <http://www.c-r.org/accord/colombia>
En son Erişim: 15 Kasım 2012.

ALSEMA, Adriaan. “History of Peace talks” *Colombia Reports*. September 2012. <http://colombiareports.com/colombia-news/fact-sheets/25756-peace-talks-colombia-FARC-eln.html>
En son Erişim: 21 Kasım 2012.

ARAUJO, Rodrigo Sandoval. “Colombia: Peace Process Hampered by Ongoing Violence.” *Ground Report*, 13 March 2013. <http://www.groundreport.com/Politics/Colombia-Peace-Process-Hampered-by-Ongoing-Violenc/2951907>
En son Erişim: 13 Mart 2013.

AMAYA, S., and Carrillo, D. “Decades of Bloodshed on the Line as Colombia Opens Peace Talks with FARC (Again).” October 2012. <http://www.coha.org/decades-of-bloodshed-on-the-line-as-colombia-opens-peace-talks-with-FARC-again/>
En son Erişim: 15 Kasım 2012.

“Así se llegó al acercamiento con las FARC.” *El Tiempo*. September 2012. http://www.eltiempo.com/politica/ARTICULO-WEB-NEW_NOTA_INTERIOR-12186341.html
En son Erişim: 15 Kasım 2012.

BANKS, W.C. and Alvarez, E. “The New Colombian Constitution: Democratic Victory or Popular Surrender?” *The University of Miami Inter-American Law Review* (Fall 1991): 39-92.

BOLTON, Peter and Jonathan Watts. "Colombia Peace Marches Draw Thousands." *The Guardian*, 10 April 2013.

BONILLA, D. "Liberalism and Property in Colombia: Property as a Right and Property as a Social Function," *Fordham Law Review* (2011): 1138.

CARDENAS, Maria Cristina. "Colombia's Peace Process: The Continuous Search for Peace" *Florida Journal of International Law* (2002-2003): 274-297.

CARDENAS, M., Junguito, R., and Pachón, M. "Political Institutions and Policy Outcomes in Colombia: The Effects of the 1991 Constitution." *Inter-American Development Bank* (2006): 11.

"Colombian Congress approves landmark peace talks law." *BBC News*. June 2012. <http://www.bbc.co.uk/news/world-latin-america-18454007>
En son Erişim: 15 Kasım 2012.

"Colombia-Consolidation of Political Divisions." *Monga Bay*. December 1998. [http://www.mongabay.com/history/colombia/colombia consolidation of political divisions.html](http://www.mongabay.com/history/colombia/colombia%20consolidation%20of%20political%20divisions.html) .
En son Erişim: 30 Ekim 2012.

"Colombia, FARC delay arrival for peace talks in Norway." *Reuters*. October 2012. <http://www.reuters.com/article/2012/10/15/us-colombia-FARC-talks-idUSBRE89E0ED20121015> .
En son Erişim: 15 Kasım 2012.

"Colombian FARC rebels announce Christmas ceasefire." *BBC News*. 19 November 2012. <http://www.bbc.co.uk/news/world-latin-america-20388418>
En son Erişim: 22 Kasım 2012.

“Colombia FARC rebels end unilateral ceasefire.” *BBC News*. 20 January 2013. <http://www.bbc.co.uk/news/world-latin-america-21111854>

En son Erişim: 22 Nisan 2013.

“Colombian rebels, government, restart peace talks in Cuba aimed at ending decades of conflict.” *Fox News*. 23 April 2013. <http://www.foxnews.com/world/2013/04/23/colombian-rebels-government-restart-peace-talks-in-cuba-aimed-at-ending-decades>

“Constitutional History of Colombia.” *Constitution Net*. <http://www.constitutionnet.org/country/constitutional-history-colombia>

En son Erişim: 31 Ekim 2012.

CORDEIRO, Jose Luis. “Constitutions Around The World: A View From Latin America.” *Institute of Developing Economics Discussion Paper No. 164* (2008): 12.

DARBY, John. *The Effects of Violence on Peace Processes*. Washington D.C.:United States Institute of Peace, 2001: 5.

ESQUIROL, Jorge L. “Can International Law Help: An Analysis of the Colombian Peace Process.” *Connecticut Journal of International Law* (2000-2001): 23-93, 26.

“EU-UN Statement by the spokesperson of the EU HR Ashton following the visit to Brussels of Colombian High Commissioner for Peace Jaramillo.” 22 October 2012. http://www.eu-un.europa.eu/articles/en/article_12745_en.htm

En son Erişim: 14 Kasım 2012.

“Exclusive: Colombia’s ELN rebels offer peace talks, refuse ceasefire first.” *Reuters*. August 2012. <http://www.reuters.com/article/2012/08/27/us-colombia-rebels-eln-idUSBRE87Q0VZ20120827>

En son Erişim: 15 Kasım 2012.

“FARC-EP confirma muerte de Marulanda a través de un comunicado.” *Rebellion.org*. 26 May 2008.

“FARC rebels kill seven Colombian soldiers in blow to peace process.” *The Guardian*. 14 February 2013.

FRANKS, Jeff. “Colombia, FARC rebels seek to end long conflict.” *Reuters*. 19

November 2012. <http://uk.reuters.com/article/2012/11/19/uk-colombia-rebels-talks-idUKBRE8AI07020121119> . En son Erişim: 22 Kasım 2012

HANSON, Stephanie. “FARC, ELN: Colombia’s Left-Wing Guerrillas.” *Council on Foreign Relations*. 2009. <http://www.cfr.org/colombia/FARC-eln-colombias-left-wing-guerrillas/p9272> .En son Erişim: 14 Kasım 2012.

HEINZ, Wolfgang S. (1989) ‘Guerrillas, Political Violence, and the Peace Process in Colombia’ in: Vol. 24/3 *Latin American Research Review* 249-258, 250.

High Commissioner for Human Rights. “Colombia.” 2013. *Human Rights Council: Working Group on the Universal Periodic Review*.

“History of Colombia.” *Area Handbook of the US Library of Congress*. <http://motherearthtravel.com/history/colombia/history-5.htm>

En son Erişim: 31 Ekim 2012.

LEECH, Garry. "Fifty Years of Violence." *Colombia Journal*. May 1999.

MOLANO, Alfredo. "Violence and Land Colonization," in *Violence in Colombia: The Contemporary Crisis in Historical Perspective*, Eds. Charles Bergquist, Ricardo Penaranda and Gonzalo Sanchez: 199. Wilmington: Scholarly Resources, 1992.

MURPHY, Helen. "Colombia's president says enemies poisoning peace process." 8 April 2013.

"No military or verbal truce for FARC rebels, Colombia says." *Reuters*. 23 February 2013. <http://www.reuters.com/article/2013/02/23/colombia-rebels-idUSL1N0BN1MR20130223>. En son Erişim: 22 Nisan 2013.

"Opposition to the National Front." *Country Studies*. <http://www.country-studies.com/colombia/opposition-to-the-national-front.html> En son Erişim: 7 Kasım 2012.

PIKE, J., (2008) Revolutionary Armed Forces of Colombia Fuerzas Armadas Revolucionarios de Colombia - FARC <http://www.fas.org/irp/world/para/FARC.htm> En son Erişim: 9 Kasım 2012

PIZZARO, Eduardo. "Revolutionary Guerrilla Groups in Colombia," *Violence in Colombia: The Contemporary Crisis in Historical Perspective*, Eds. Charles Bergquist, Ricardo Penaranda and Gonzalo Sanchez: 206-207. Wilmington: Scholarly Resources, 1992.

“Popularidad presidente de Colombia baja, se mantiene apoyo a negociación paz.” *Reuters*, 19 December 2012. <http://lta.reuters.com/article/domesticNews/idLTASIE91P00D20130226>

“QAP Colombia Opina 2012-3 La Gran Encuesta - Medición 5 Especial Proceso de Paz.” *IPSOS Public Affairs*. 10 September 2012. http://m.semana.com/documents/Doc-2331_2012911.pdf
En son Erişim: 14 Kasım 2012.

“¿Qué piensan los colombianos después de siete años de justicia y paz ?” *Centro de Memoria Histórica*. September 2012. <http://www.centrodememoriahistorica.gov.co/descargas/informes2012/encuesta.pdf> . En son Erişim: 18 Ekim 2012.

Registraduría Nacional del Estado Civil. (Year?). ‘Revista Semana’. Congreso Visible. Accessible at: www.senado.gov.co. En son Erişim: 23 Mayıs 2013.

RESTREPO, Carlos E. Orientación Republicana 110 (1972), quoted in 1 Diego Uribe, *Constituciones de Colombia* 182 (1977).

SCHMIDT, Steffen W. “*La Violencia* Revisited: The Clientelist Bases of Political Violence in Colombia.” *Journal of Latin American Studies* (1974): 97-111, 110.

SEQUERA, Vivian. “No easy road to peace in Colombia.” *Bloomberg Business Week*. 26 July 2012.

“Statement by Mr. Juan Manuel Santos Calderón, President.” *General Assembly of the UN*. September 2012. <http://gadebate.un.org/67/colombia>
En son Erişim: 15 Kasım 2012.

“Terrorist Organization Profile: Revolutionary Armed Forces of Colombia (FARC).”

National Consortium for the Study of Terrorism and Responses to Terrorism. http://www.start.umd.edu/start/data_collections/tops/terrorist_organization_profile.asp?id=96 . En son Erişim: 7 Kasım 2012.

VEILLETTE, Connie. “Peace and Justice at the Negotiating Table: Colombia Talks Peace with FARC.” *Congressional Research Service*. June 2005. <http://www.fas.org/sgp/crs/row/RL32774.pdf> En son Erişim: 15th November 2012.

VERGARA, Juan Carlos Garzón. “Colombia’s peace process: déjà vu in a polarized country.” *Project Syndicate*. 2 February 2013. <http://www.project-syndicate.org/blog/colombia-s-peace-process--deja-vu-in-a-polarized-country-by-juan-carlos-garz-n-vergara>

“War on Drugs and Human Rights in Colombia.” *Colombia War*. <http://www.icdc.com/~paulwolf/colombia/counterinsurgency.htm>.

“World Report 2012: Colombia” *Human Rights Watch*. Available at <http://www.hrw.org/world-report-2012/colombia> . En son Erişim: 4 Mart2013.

Ekler

Ek I - Kolombiya Devrimci Silahlı Kuvvetleri (*Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia -FARC*)

FARC tarım işçileri ile ilişkili bir siyasi harekettir ve Kolombiya'daki gerilla hareketleri içinde bu özelliğe sahip olan tek örgüttür. Kuruluşu hem Ulusal Cephe hem de Küba devriminden öncesine dayanır. FARC dışındaki örgütlerden ELN, EPL ve M-19 isimli örgütlerde 1960'lı yıllarda orataya çıkan, yaşanan değişimlerden etkilenen, gelişen Küba devriminin etkisiyle siyasal, sosyal ve ekonomik koşulları değiştirmek için rejisme karşı silahlı mücadele geliştiren, tipik birer Latin Amerika örgütü durumundaydılar.⁶⁸

FARC'a Genel bir Bakış

FARC liberal ve muhafazakar militanlar arasında 1950'li yıllarda başlayan çatışmalardan sonra 1964 yılında ortaya çıkmış bir örgüttür. Komünist ideolojiyi benimseyen bu hareket Komünistlerin kontrol ettiği kırsal bölgeleri korumak üzere oluşturulmuştur. FARC Latin Amerika'da bulunan en eski, en büyük, en kabiliyetli ve en donanımlı Marksist harekettir. Temel hedefi Marksist ilkeleri hayata geçirmek olan hareketin genel sekreterliğini uzun süredir Manuel Marulanda yürütmektedir. Bunun yanı sıra aralarında üst düzey askeri komutanlardan Jorge Briceno'nun olduğu 6 ayrı üst düzey yönetici de Marulanda ile birlikte örgütün önderlik kadrosunu oluşturmaktadır. FARC askeri bir örgüttür ve bu ilkelerle yönetilir.

68 Bkz: Leech, G., (1999) Fifty Years of Violence. Colombia Journal.

Erişim için: <http://colombiajournal.org/fiftyyearsofviolence> . En son erişim tarihi: 9 Kasım 2012

Örgüt Bogota'nın önemli kırsal bölgelerinde faaliyet yürüten çok çeşitli birimlerden oluşmaktadır.

Silahlı güç anlamında, FARC'ın silahlı üye sayısının 9000 ile 12000 artasında olduğu tahmin edilmektedir. Ayrıca çoğu kırsal alanda yaşayan binlerce destekçisi bulunmaktadır. Önemli bir dış desteğede sahiptir. Örneğin Küba, FARC'a hem tıbbi yardım vermekte hem de zaman zaman siyasi danışmanlık yapmaktadır. Bogota'da devam eden bir davada ise 2001 yılında Kolombiya'da FARC'ın kontrol ettiği askeri alanın hemen dışında yakalanan İrlanda Cumhuriyetçiler Ordusu (IRA) üyesi 3 kişinin FARC'a patlayıcı eğitimi verip vermediği anlaşılmaya çalışılmaktadır. FARC ve bir diğer devrimci örgüt olan Kolombiya Ulusal Kurtuluş Ordusu (ELN), Venezuela ile olan sınır bölgesini de sıklıkla kullanmakta, sınırın Venezuela tarafını güvenli bölge olarak kullanmaktadır.⁶⁹

İdeolojisi

FARC 1960'lı yıllarda Kolombiya Komünist Partisinin içinden doğmuştur ve Komünist bir örgüt olarak kurulmuştur. Marksist ve Komünist yapısı sebebiyle örgüt soğuk savaş yıllarında Sovyetler Birliğinden sınırlı olsa destek almıştır. FARC temel amaç olarak kendisine Kolombiya'daki mevcut hükümetin devrilmesi ve yerine **Komünist bir hükümet kurulmasını belirlemiştir.**⁷⁰

69 Bkz: Pike, J., (2008) Revolutionary Armed Forces of Colombia Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia – FARC. Erişim için: <http://www.fas.org/irp/world/para/FARC.htm>.

En son erişim tarihi: 9 Kasım 2012

70 Bkz: Terrorist Organization Profile: Revolutionary Armed Forces of Colombia (FARC). Erişim için: http://www.start.umd.edu/start/data_collections/tops/terrorist_organization_profile.asp?id=96

En son erişim tarihi : 7 Kasım 2012

FARC, kuşkusuz Kolombiya'daki en büyük ve en eski Komünist örgüttür. Ancak örgütün Marksist ideolojiye bağlılık açısından çok tutarlı davrandığı söylenemez. FARC'ın son yıllarda özellikle kokain ticareti trafiğinde hatta üretiminde önemli bir rol oynadığı gözönüne alındığında, şu anda devlet ile barış görüşmeleri yapan bu örgütün ideolojik altyapısında eksiklikler olduğu düşünülebilir. Ancak FARC'ın genel sekreteri olan ve kuruluşundan bu yana örgütte yer alan Manuel Marulanda başta olmak üzere örgüt liderliğinin önemli bir bölümünün hala Marksist ideolojiye bağlı olduğu düşünülmektedir. FARC hala mücadelesini Marksist amaçlar çerçevesinde yürütmektedir ancak bazı kesimler örgütün bazı çatışmalarının idealist bir amaçtan ziyade yasadığı uyuşturucu trafiğinin kontrolünü elde tutmak için gerçekleştiğini iddia etmektedirler.⁷¹

Son Dönem Hedefleri

FARC'ın bugünkü amacı Kolombiya içinde belli bölgeleri kontrol etmek üzerinedir. Örgütün bu amacını yerine getirebilmesi için ihtiyacı olan paranın bir kaç kaynağı vardır. En büyük gelir kaynağı kokain ticaretidir ancak FARC aynı zamanda adam kaçırma, gasp ve uçak kaçırma gibi eylemlerle de kendini finanse etmektedir. Bunların yanı sıra örgüt Kolombiya'daki çeşitli siyasi ve askeri kurumlarada saldırmaktadır. Örgütün eylemleri, özelliklede sağcı paramiliter gruplarla giriştiği çatışmalar sıklıkla Ülkedeki

71 Bkz: Terrorist Organization Profile: Revolutionary Armed Forces of Colombia (FARC). Erişim için: http://www.start.umd.edu/start/data_collections/tops/terrorist_organization_profile.asp?id=96

En son erişim tarihi : 7 Kasım 2012

ekonomik faaliyetleri durdurabilmektedir. Kolombiyanın sıradan vatandaşları çoğu zaman bu şiddetli ve kanlı çatışmaların ortasında kalmaktadırlar.⁷²

FARC 40 yıldan fazla bir süredir Kolombiya hükümetin devirmek için faaliyet yürütmektedir. Ancak görünen odur ki FARC yaklaşımını ciddi bir şekilde değiştirmedeği ve gücünü önemli bir oranda arttırmadığı sürece bunun mümkün olma ihtimali yoktur. 2012 yılının Ekim ayından itibaren devam eden barış süreci için bu durum çok kilit özelliindedir. Bunun yanı sıra FARC'ın barış görüşmelerine katılması örgütün ideolojik düşmanlarla müzakere etme isteğini göstermektedir. Belki FARC'ın ideolojik duruşuna dair bazı şüpheler olabilir ancak örgütün temel hedefinden şaşmadığı söylenebilir. FARC hem coğrafi hem de finansal açıdan önemli oranda bir kontrolü elinde tutmak istemektedir.⁷³

FARC Operasyonlarının Gücü ve Kapsamı

Kolombiya hükümetinin verdiği rakamlara göre FARC'ın 2001 yılındaki üye sayısı 16000 civarındaydı. ABD'nin Güney Komutanlığı ise 2008 yılının Mart ayında yaptığı açıklamada örgütün savaşçı sayısının 9000'e indiğini ifade etmiştir. Örgüt ülkenin 3'te 1'inde aktif bir durumdadır ancak faaliyetleri çoğunlukla ülkenin doğu ve güneyinde daha fazladır. 1999

72 Bkz: Terrorist Organization Profile: Revolutionary Armed Forces of Colombia (FARC). Erişim için: http://www.start.umd.edu/start/data_collections/tops/terrorist_organization_profile.asp?id=96

En son erişim tarihi : 7 Kasım 2012

73 Bkz: Terrorist Organization Profile: Revolutionary Armed Forces of Colombia (FARC). Erişim için: http://www.start.umd.edu/start/data_collections/tops/terrorist_organization_profile.asp?id=96

En son erişim tarihi : 7 Kasım 2012

yılındaki barış görüşmeleri sırasında o dönem ki devlet başkanı Andres Pastrana örgütün toplam kontrol ettiği alanın 42.000 millik bir alan olduğunu (yaklaşık olarak bugünkü İsviçre kadar) ifade etmiştir. Yaklaşık 3 yıl süren ve herhangi bir sonuç vermeyen barış görüşmeleri, bir dizi büyük ölçekli terör saldırısı sonrasında 2002 yılının Şubat ayında devlet başkanı Pastrana'nın emriyle sona ermiş, hemen sonrasında devlet başkanı Pastrana, Kolombiya güvenlik güçlerine FARC'ın kontrolünde bulunan bölgeleri geri alma emir vermiştir. 2002 yılında Uribe devlet başkanı olunca Amerika Birleşik Devletlerinin narkotik ile mücadele için ülkeye verdiği milyarlarca dolarlık Pan Kolombiya yardım paketi sayesinde FARC ve ELN'ye karşı ciddi askeri saldırılar başlatmıştır. 2007 yılındaki saldırılarda ise FARC'ın lider kadrosundan bazı üyeler öldürülmüş, aynı saldırılarda örgütün elinde esir olarak tutulan bazı kişilerde şüpheli bir şekilde öldürülmüştür. 2008 yılında ise FARC genel sekreterliği sözcüsü Raul Reyes, Kolombiya'nın Ekvator toprakları içine gerçekleştirdiği bir saldırıda öldürülmüştür. Centre for International Policy isimli bir sivil toplum örgütünden Adam Isacson'a göre ayaklanama oldukça olağanüstü günler geçirmektedir. Isacson'a göre örgütün uyguladığı şiddet yöntemleri sebebiyle yerel halkın ciddi bir bölümü onlara karşı durmaya başlamış, bu da örgütün yerel toplumdan aldığı desteği azaltmıştır.⁷⁴

74 Bkz: Hanson, S., (2009) FARC, ELN: Colombia's Left-Wing Guerrillas. Erişim için: <http://www.cfr.org/colombia/FARC-eln-colombias-left-wing-guerrillas/p9272>
En son erişim tarihi: 14 Kasım 2012 .

Ek: DPI Yönetim Kurulu ve Uzmanlar Konseyi Üyeleri

DPI Yönetim Kurulu

Kerim Yıldız (Direktör)

Uluslararası insan hakları hukuku ve azınlık hakları alanında uzmandır. Uluslararası insan hakları mekanizmaları ve uluslararası insancıl hukuk üzerine çok sayıda yazılı yapıtı mevcuttur. Çalışmaları sebebiyle bir dizi ödüle layık görülen Yıldız, 1996 yılında İnsan Hakları İçin Avukatlar Komitesi tarafından insan hakları ve hukukun üstünlüğünü koruma alanında yaptığı çalışmalar sebebiyle verilen ödülün yanısıra, 2005 yılında Sigrid Rausing Vakfı tarafından Yerli toplumlar ve Azınlık Hakları alanında yaptığı çalışmalar için ödüllendirilmiş, 2011 yılında da Gruber Adalet ödülüne layık görülmüştür.

Nick Stewart QC (Yönetim Kurulu Başkanı)

Avukat ve Birleşik Krallık Yüksek Mahkemesi (Chancery and Queen's Bench Birimi) İkinci Hakimidir. Geçmişte İngiltere ve Galler Barosu İnsan Hakları Komitesi Başkanlığı (Bar Human Rihts Committee of England and Wales) ve Uluslararası Avukatlar Birliği (Union Internationale des Avocats) başkanlığı görevlerinde bulunmuştur.

Prof. Penny Green (Genel Sekreter)

İngilterede kurulu King's College isimli üniversitenin Hukuk Fakültesinin Araştırma ve Doktora Programlarının Başkanlığını yapmaktadır. Aynı zamanda King's College öncülüğünde Harward Humanitarian Initiative ve the University of Hull ile ortaklaşa kurulan Uluslararası Devlet Suçları İnisiyatifinde (ISCI) Başkanlığını yürütmektedir.

Priscilla Hayner

Geçiş Dönemi Adaleti için Uluslararası Merkez (International Center for Transnational Justice) isimli kurumun kurucularından olan Priscilla Hayner, Hakikat Komisyonları, Geçiş Dönemi Adaleti İnsiyatifleri ve Mekanizmaları konusunda dünyanın önde gelen uzman ve yazarlarından biridir. Ford Vakfı, BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği ve daha pek çok kuruluşa danışmanlık yapmaktadır.

Arild Humlen

Avukat ve aynı zamanda Norveç Barosu Hukuk Komitesi direktörüdür. Uluslararası medeni hukuk ve insan hakları gibi yargı alanları üzerine çok sayıda yazısı yayınlanmıştır. Norveç'te ki bir dizi üniveritenin hukuk fakültelerinde dersler vermiştir. Oslo Barosunun Sığınma ve Göçmenlik Hukuku Dava Çalışma Grubu Başkanı olarak yaptığı çalışmalardan dolayı Oslo Barosu Onur Ödülüne layık görülmüştür.

Jacki Muirhead

Cleveland Hukuk Firmasının İş Direktörüdür. Daha önce Counsel's Chambers Limited isimli avukatlık odasında şef katip ve Avukatlar Fakültesinde (Faculty of Advocates) Pazarlama Müdürü olarak çalışmıştır. Geçmişte Batı Galler Barosunda da çalışmıştır.

Prof. David Petrsek

Geçmişte Uluslararası Af Örgütü Eski Genel Sekreterine başdanışmanlık yapan Prof. David Petrsek, Kanada'da kurulu bulunan Ottawa Üniversitesi'nde Uluslararası Siyasal İlişkiler alanında Profesör olarak görev yapmaktadır. Uzun yıllar boyunca İnsan Hakları, İnsani Hukuk ve Uyuşmazlıkların Çözümü konularında çalışmalar yürüten Prof. Petrsek aynı zamanda bu çalışma alanları üzerine önde gelen bir uzman ve yazardır. 1990-96 yılları arasında Uluslararası Af Örgütü, 1997-98 yılları

arasında Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği, 1998-2002 yılları arasında İnsan Hakları Politikası üzerine Uluslararası Konsey ve 2003-2007 yılları arasında da İnsani Diyalog Merkezinde Politika Bölümü direktörü olarak çalışmıştır.

Antonia Potter Prentice

İnsani durum, kalkınma, barış yapma ve barış inşaaı gibi konular uzmanlık alanlarıdır. Kadın, barış ve güvenlik konularının yanısıra stratejik konularda başta Centre for Humanitarian Dialogue (İnsani Diyalog için Merkez), Avrupa Barışın İnşaaı İrtibat Bürosu (European Peacebuilding Liaison Office), Kadın Barışyapıcılar Küresel Ağı (Global Network of Women Peacemakers), MediatEU ve Uluslararası Federasyon (Terre des Hommes) gibi kurumlara konsültasyon hizmeti vermektedir.

DPI Uzmanlar Konseyi Üyeleri

Prof. Christine Bell

Temel uzmanlık alanları Geçiş Dönemi Adaleti, Barış Müzakereleri, Anayasa Hukuku ve İnsan Hakları olan Kuzey İrlanda'lı hukuk uzmanı Prof. Bell, aynı zamanda bu konularda diplomat, arabulucu ve hukukçulara eğitim vermektedir.

Cengiz Çandar

Kıdemli bir gazeteci ve köşe yazarı olan Çandar özellikle Kürt Sorunu üzerinde uzmanlaşmıştır. Bir dönem savaş muhabirliğide yapmış olan Çandar, Türkiye eski Cumhurbaşkanı merhum Turgut Özal'a özel danışmanlık da yapmıştır.

Yılmaz Ensaroğlu

Halen Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı (SETA)'da, Hukuk ve İnsan Hakları Koordinatörü olarak görev yapmaktadır. İnsan Hakları Ortak Platformunun Yönetim Kurulu Üyeliğinin yanısıra, İnsan Hakları Gündemi Derneği ve İnsan Hakları Araştırmaları Derneğinin üyesidir. İnsan Hakları İçin Diyalog Dergisinde Genel Yayın Yönetmenliğini yapmaktadır.

Prof. Mervyn Frost

Halen Londra'da kurulu bulunan King College'in Savaş Çalışmaları bölümünün başkanlığını yapmaktadır. Evvelce Durban'da kurulu bulunan Natal Üniversitesinin Siyaset Bölümünün başkanlığını yapmıştır. Geçmişte Güney Afrika Siyaset Çalışmaları Enstitüsü Balkanlığı görevinde bulunan Profesör Frost, İnsan Hakları ve Uluslararası İlişkiler, İnsani Müdahale, Dünya Siyasetinde Adalet, Küresel Yönetimin

Demokratikleştirilmesi, Yeni Savaşlar Döneminde Adil Savaş Geleneği ve Küreselleşen Dünyada Etik gibi konularda uzman bir isimdir.

Dr. Edel Hughes

East London Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır. Uluslararası İnsan Hakları Hukuku ve İnsancıl Hukuk alanında uzman olmakla birlikte özellikle İrlanda'da kişisel özgürlükler, Terörle Mücadele Kanunu/Olağanüstü Hal Kanunu, Uluslararası Ceza Hukuku ve Türkiye'de İnsan Hakları ve Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne giriş süreci konularıyla ilgilenmektedir. Uluslararası Af Örgütünde araştırmacı olarak çalışmış ve Değişim için İnsan Hakları'nın kurucuları arasında yer almıştır.

Dr Salomón Lerner Febres

Peru Hakikat ve Uzlaşma Komisyonu eski başkanıdır. Peru Katolik Üniversitesi (Pontifical Catholic University of Peru) Demokrasi ve İnsan Hakları Merkezi Başkanlığı görevini sürdürmektedir.

Martin Griffiths

Birleşmiş Milletler eski genel Sekreteri Kofi Annan'a Suriye konusunda baş danışmanlık yapan Martin Griffiths, İnsani Diyalog Merkezi (Centre for Humanitarian Dialogue) isimli kurumun kurucu başkanıdır. İngilterenin diplomasi servisine verdiği hizmetlerin yanısıra sivil toplum kuruluşlarında faaliyet yürütmüştür. Bir dönem Action Aid isimli sivil toplum kuruluşunun başkanlığında yapmıştır. Birleşmiş Milletlerin Cenevre Ofisinde İnsani Faaliyetler Bölümünde yönetici, Yine BM'nin New York ofisinde Acil Yardım Koordinatörü yardımcılığı görevlerinde bulunmuştur. Bu görevlerinin yanısıra BM için Büyük Göller (Great Lakes) bölgesinde İnsani Yardım Koordinatörü, Balkanlarda BM Bölgesel Koordinatörü ve BM Genel Sekreteri Asistanlığı görevlerinde

de bulunmuştur.

Prof. Ram Manikkalingam

Amsterdam Üniversitesi Siyaset Bilimi Bölümü'nde misafir Profesör statüsünde görev yapmaktadır. Sri Lanka devlet başkanına barış süreci için en üst düzey danışmanlık yapmıştır. Uzmanlık alanları arasında Çatışma, Çok kültürlülük, Demokrasi gibi konular bulunan Prof. Ram Manikkalingam, Laksham Kadirgamar Stratejik Çalışmalar ve Uluslararası İlişkiler Enstitüsü'nün kurucu üyesi ve yönetim kurulu üyesidir.

Bejan Matur

Türkiye'nin önde gelen şair ve yazarlarından biridir.2012 yılının başına kadar Zaman gazetesinde yazdığı düzenli köşe yazılarında Kürt siyaseti, Ermeni sorunu, gündelik siyaset, azınlık sorunları, cezaevi yazıları ve kadın sorunu gibi konuları işlemiştir. Yapıtları 17 değişik dile çevrilen Matur çok sayıda edebiyat ödülü sahibidir. Diyarbakır Kültür ve Sanat Vakfı Kurucu Başkanlığı görevinde bulunmuştur.

Jonathan Powell

Britanyalı eski bir diplomat olan Jonathan Powell, Birleşik Krallık Eski Başbakanı Tony Blair döneminde 1997- 2007 yılları arasında Başbakanlık Personel Daire Başkanlığı görevinde bulunmuştur. 1998 yılında imzalanan Hayırlı Cuma anlaşmasına kadar süren barış görüşmelerinde Birleşik Krallık adına başmüzakereci olarak görev almıştır. Halihazırda Birleşik Krallıkta kurulu bulunan Inter Mediate isimli, devletten bağımsız arabulucuk kurumunun İcra Kurulu Başkanlığını yapmaktadır.

Sir Kieran Prendergast

İngiltere Dışişleri Bakanlığı bünyesinde aralarında Kıbrıs, Türkiye, İsrail, Hollanda, Kenya gibi ülkeler ve ABD'nin New York şehrinin olduğu

alanlarda diplomat olarak çalışmıştır. İngiltere'nin Dışişleri ve Milletler Topluluğu Bürosuna (Foreign and Commonwealth Office) başkanlık etmiş, Güney Afrikadaki Apartheid rejimi ve Namibya konuları ile ilgilenmiştir. BM Genel Sekreterliği altında kurulu bulunan Siyasi İşler Bölümüne Barış ve Güvenlik konularında siyasi danışmanlık yapmıştır. BM Genel Sekreterinin Barış ve Güvenlik konulu Yönetim Kurulu toplantılarının düzenleyiciliğini yapmış, Afganistan, Burundi, Kıbrıs, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Doğu Timor gibi bölgelerdeki barış çalışmalarına dahil olmuştur.

Rajesh Rai

1993 yılında İngiltere ve Galler Barosuna kaydolmuştur. İnsan hakları Hukuku, Göçmenlik ve Sığınma hakkı hukuku ile kamu hukuku temel uzmanlık alanlarıdır. Çevre ve çeşitli insani sorunlar üzerine hem Birleşik Krallık hemde dünyanın pekçok yerinde Sivil toplum kuruluşları ve şirketlerle yaptığı çalışmalar aracılığıyla önemli tecrübeler kazanmıştır. HIC isimli Kamerun'da kurulu bulunan Sivil Toplum örgütü ile Uganda'da kurulu Human Energy isimli şirketin kurucusudur. Bir dönem The Joint Council for the Welfare of Immigrants – JCWI – (Göçmenlerin Refahı için Ortak Konsey) isimli kurumun direktörlüğünü yapmıştır. Başta İngiltere ve Galler Barosu İnsan Hakları Komisyonu adına olmak üzere uluslararası alanda özellikle Avrupa, Asya, Afrika, ABD ve Hindistan'da çok çeşitli hukuki konular üzerine seminer ve dersler vermiştir.

Prof. Naomi Roht-Arriaza

Amerika Birleşik Devletlerinde kurulu bulunan Berkeley Üniversitesi'nde profesör olarak görev yapmaktadır. Geçiş Dönemi Adaleti, İnsan Hakları İhlalleri, Uluslararası Ceza Hukuku ve Küresel Çevre Sorunları gibi konular uzmanlık alanına girmektedir.

Prof. Dr. Mithat Sancar

Ankara Üniversitesi'nde Hukuk Profesörü olarak görev yapan Prof. Sancar'ın temel uzmanlık alanları arasında Anayasal Vatandaşlık ve Geçiş Dönemi Adaleti yer almaktadır. Uzmanlık alanlarında çok sayıda yazılı eseri bulunan Prof. Sancar ayrıca bir süre günlük yayınlanan Taraf gazetesinde köşe yazarlığı yapmıştır.

Democratic
Progress
Institute

11 Guilford Street
London WC1N 1DH
United Kingdom
+44(0)203 206 9939
info@democraticprogress.org
www.democraticprogress.org
Twitter: @DPI_UK